

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ОШ "БРАНИСЛАВ НУШИЋ"

од школске 2018/19 – 2021/22. године

Београд, јун 2018.г.

Садржај

I ДЕО: ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ШКОЛИ

Назив школе	Основна школа "Бранислав Нушић"
Адреса (место, улица и број):	Београд, Заплањска 45
Округ:	Београд
Општина:	Вождовац
Број школских објеката	Два школска објекта
Специјални васпитно-образовни рад	Једно комбиновано одељење
Подаци за контакт	
Телефон	011. 24.60.763
Факс	011.39.74 . 835
Email	nusicbg@gmail.com
Име директора	Маријана Стефановић

II ДЕО: УВОД

Школски програм ОШ "Бранислав Нушић" припремио је Стручни актив за развој школског програма. На седници Наставничког већа од . фебруара 2018. године формиран је Стручни актив за развој школског програма и њега чине:

- Маријана Стефановић, директор Школе
- Бранка Стојић-Вуковић, педагог Школе
- Никица Станојковић, психолог Школе
- Катарина Алексић, наставник информатике и рачунарства
- Весна Ристић, наставник разредне наставе
- Сунчица Бекман, наставник разредне наставе
- Верица Арула, наставник српског језика
- Јелена Барага Вулићевић, дефектолог

Исходишта за израду школског програма су:

- Закон о основама система образовања и васпитања
- Опште основе школског програма
- Правилници о наставном плану и програму за основно образовање и васпитање
- Закон о основном образовању и васпитању
- Извештај о самовредновању
- Извештај о екстерном вредновању
- Развојни план школе
- Извештаји о раду школе
- Услови рада у школи
- Образовне потребе ученика, родитеља, локалне заједнице

III ДЕО: Сврха, циљеви и задаци програма образовања и васпитања

СВРХА ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА

- Квалитетно образовање и васпитање, које омогућава стицање језичке, математичке, научне, уметничке, културне, здравствене, еколошке и информатичке писмености, неопходне за живот у савременом и сложеном друштву.

- Развијање знања, вештина, ставова и вредности које оспособљавају ученика да успешно задовољава сопствене потребе и интересе, развија сопствену личност и потенцијале и компетенције, поштује друге особе и њихов идентитет, потребе и интересе, уз активно и одговорно учешће у економском, друштвеном и културном животу и допринос демократском, економском и културном развоју друштва.

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА

- Развој интелектуалних капацитета и знања деце и ученика нужних за разумевање природе, друштва, себе и света у коме живе, у складу са њиховим развојним потребама, могућностима и интересовањима;

- подстицање и развој физичких и здравствених способности деце и ученика;

- оспособљавање за рад, даље образовање и самостално учење, у складу са начелима сталног усавршавања и начелима доживотног учења;

- оспособљавање за самостално и одговорно доношење одлука које се односе на сопствени развој и будући живот;

- развијање свести о државној и националној припадности, неговање српске традиције и културе, као и традиције и културе националних мањина;

- омогућавање, укључивање у процесе европског и међународног повезивања;

- развијање свести о значају заштите и очување природе и животне средине;

- усвајање, разумевање и развој основних социјалних и моралних вредности демократки уређеног, хуманог и толератног друштва;

- уважавање плурализма вредности и омогућавања, подстицање и изградња сопственог система вредности и вредносних ставова који се темеље на начелима различитости и добробити за све;

- развијање код деце и ученика радозналости и отворености за културе традиционалних цркава и верских заједница, као и етичке и верске толеранције, јачање поверења међу децом и ученицима и спречавање понашања који нарушавају остваривање права на различитост;

- поштовања права деце, људских и грађанских права и основних слобода и развијање способности за живот у демократски развијеном друштву;

- развијање и неговање другарства и пријатељства, усвајање вредности заједничког живота и подстицање индивидуалне одговорности.

IV ДЕО: СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА ОШ „БРАНИСЛАВ НУШИЋ“

ПРВА ГРУПА ЦИЉЕВА КОЈИ ПРОИСТИЧУ ИЗ РАЗВОЈНОГ ПЛАНА ШКОЛЕ:

- **Циљ у оквиру подручја етос:** Унапређивање партнерства породице и школе у процесу едукације деце

Циљ у оквиру подручја настава и учење:

- Развијање методологије и облика диференциране наставе, као модела за имплементацију инклузивног образовања;
- Примена разноврсних техника оцењивања знања ученика;
- Примена техника и метода активног учења на настави;
- Усмеравање процеса учења ка функционалним – применљивим знањима
- **Циљеви у оквиру подручја ресурси:**
 - Естетско и функционално уређење школског
 - Опремена школе савременим наставним средствима

ДРУГА ГРУПА ЦИЉЕВА КОЈИ ПРОИСТИЧУ ИЗ ПРОЦЕСА САМОВРЕДНОВАЊА РАДА ШКОЛЕ И ИЗВЕШТАЈА О ЕКСТЕРНОМ ВРЕДНОВАЊУ

1. Циљеви у оквиру подручја настава и учење:

- Унапређивање наставног процеса у правцу „саморегулисаног учења“ - настава усмерена на учење у школи; ученик је активан учесник учења и учесник целокупног живота у школи
- Унапређивање планирања – померање фокуса са детаљног планирања на фокус „како да се подржи учење?“
- Развијање динамичне комбинације знања, вештина и ставова у оквиру предметних области и откривање могућности обједињавања и корелације међу наставним областима-**интердисциплинарно учење**
- Оспособљавање наставника и ученика за сврсисходно коришћење ИКТ у настави и учењу

2. Циљеви у оквиру подручја ресурси:

- Креирање средине подстицајне за учење
- Развијање компетенција наставника у правцу „рефлексивних практичара“

3. Циљеви у оквиру подручја постигнућа ученика:

- Развијање методологије формативног оцењивања и самооцењивања – оцењивање за напредовање и учење

4. Циљеви у оквиру подручја подршка ученицима:

- Развијање подршке ученицима у оквиру имплементације инклузивног образовања кроз план рада школског тима
- Унапређење рада ученика укључених на додатну наставу
- Унапређење рада ученика укључених на допунску наставу
- Специфичан модел ваннаставних активности
- Развијање програма каријерног вођења и професионалне оријентације

ТРЕЋА ГРУПА ЦИЉЕВА КОЈИ СУ ОДРЕЂЕНИ ПОТРЕБАМА УЧЕНИКА, НАСТАВНИКА, РОДИТЕЉА И ЛОКАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ „БРАНИСЛАВ НУШИЋ“ И РАЗВОЈНОГ ПЛАНА ШКОЛЕ

1. Циљеви у оквиру подручја етос:

- Развијање различитих облика и модалитета екстерног маркетинга Основне Школе „Бранислав Нушић“
- Истицање угледа и специфичних обележја Школе „Бранислав Нушић“, као знаменитости окружења, због традиције и историјске важности објекта чији је оснивач и донатор славни комедиограф Бранислав Нушић
- Развијање програма сарадње са локалном самоуправом

2. Циљеви у оквиру подручја брига о ученицима;

- Развијање програма здравствене заштите ученика
- Развијање програма социјалне заштите
- Развијање програма слободних активности
- Развијање програма школског спорта и спортских активности
- Развијање програма заштите од насиља, злостављања и занемаривања
- Унапређивање програма културних активности у школској средини

V ДЕО: НАСТАВНИ ПЛАН И ПРОГРАМ – ПРВИ ЦИКЛУС**ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПРВИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА**

Ред. број	А. ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Српски језик _____ језик ¹	5	180	5	180	5	180	5	180
2.	Српски као нематерњи језик ²	2	72	2	72	3	108	3	108
3.	Страни језик	2	72	2	72	2	72	2	72
4.	Математика	5	180	5	180	5	180	5	180
5.	Свет око нас	2	72	2	72	—	—	—	—
6.	Природа и друштво	—	—	—	—	2	72	2	72
7.	Ликовна култура	1	36	2	72	2	72	2	72
8.	Музичка култура	1	36	1	36	1	36	1	36
9.	Физичко и здравствено васпитање	3	108	3	108	3	108	3	108
УКУПНО А:		19–21*	684–756*	20–22*	720–792*	20–23*	720–828*	20–23*	720–828*
Ред. број	Б. ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ								
1	Верска настава/Грађанско васпитање ³	1	36	1	36	1	36	1	36
2.	Матерњи језик/говор са елементима националне културе ⁴	2	72	2	72	2	72	2	72
УКУПНО Б:		1–3*	36–108*	1–3*	36–108*	1–3*	36–108*	1–3*	36–108*
УКУПНО А + Б		20–22*	720–792*	21–23*	756–828*	21–24*	756–864*	21–24*	756–864*

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни наставни предмети, изборни програми и активности

Ред. број	ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Редовна настава	20–22*	720–792*	21–23*	756–828*	21–24*	756–864*	21–24*	756–864*
2.	Пројектна настава ⁵	1	36	1	36	1	36	1	36
3.	Допунска настава	1	36	1	36	1	36	1	36
4.	Додатна настава							1	36

Школски програм ОШ „Бранислав Нушић“ од 2018/19. до 2021/22.

5.	Настава у природи**	7–10 дана годишње	7–10 дана годишње	7–10 дана годишње	7–10 дана годишње
----	---------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

Ред. број	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Час одељењског старешине	1	36	1	36	1	36	1	36
2.	Ваннаставне активности ⁶	1–2	36–72	1–2	36–72	1–2	36–72	1–2	36–72
3.	Екскурзија	1–3 дана годишње		1–3 дана годишње		1–3 дана годишње		1–3 дана годишње	

НАСТАВНИ ПЛАН И ПРОГРАМ – ПРВИ ЦИКЛУС

ПОСЕБНЕ НАПОМЕНЕ ВАЖНЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ НАСТАВНОГ ПЛАНА У ОШ „БРАНИСЛАВ НУШИЋ“

*У табели фонда часова обавезних предмета у првом разреду уместо 20 часова, укупан фонд је 19 часова зато што је уместо два часа ликовне културе заступљен један час ликовне културе. (Ово део из обавезујућег наставног плана за први разред)

ТАБЕЛА ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА ЗА ПРВИ ЦИКЛУС У ОСНОВНОЈ ШКОЛИ „БРАНИСЛАВ НУШИЋ“

Разред	ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ			
II	Од играчке до рачунара	Чувари природе	Народна традиција	Рука у тесту
III	Од играчке до рачунара	Чувари природе	Народна традиција	Рука у тесту
IV	Од играчке до рачунара	Чувари природе	Народна традиција	Рука у тесту

Ученици ће са листе од четири понуђена изборна предмета сваке школске године бирати један који ће те школске године изучавати, прве три године реализације школског програма. По истеку три године у сва четири разреда првог циклуса уместо другог изборног предмета реализоваће се нови облик образовног- васпитног рада ПРОЈЕКТНА НАСТАВА.

ФАКУЛТАТИВНИ ПРЕДМЕТИ У ШКОЛИ „БРАНИСЛАВ НУШИЋ“ ТОКОМ ПРВОГ ЦИКЛУСА

У Школи „Бранислав Нушић“ изучавају се два страна језика : француски и енглески језик. Специфично је да се сваке школске родитељи ученика будућег трећег разреда анкетом изјашњавају о потреби да њихова деца факултативно изучавају француски језик. Ту специфичност школског програма образлажемо аргументима:

Школски програм ОШ“Бранислав Нушић“ од 2018/19. до 2021/22.

- Ученици се правовремено припремају да лакше савладају програм француског језика у 5. разреду
- Факултативни страни језик се изучава од 3.разреда са два часа недељно, оцењује се бројчано, али оцена не улази у просек општег успеха, те на самом почетку учења језика општи успех не може бити ни покварен нити пак поправљен оценом из страног језика
- Ученицима се пружа шанса да савладају два страна језика до краја основног школовања систематичније и квалитетније него што то предвиђа уобичајени наставни план и програм
- На узрасту од 9 година, пре свега кроз језичке игре, ученици се припремају за озбиљнији приступ новом страном језику који постаје обавезан у 5. разреду
- **Језикчке компетенције, а посебно компетенција комуникације на страним језицима посебно је негована у Школи „Бранислав Нушић“ , јер управо та компетенција представља важан део савремене културе и целоживотног учења.**

VI ДЕО: НАСТАВНИ ПЛАН И ПРОГРАМ – ДРУГИ ЦИКЛУС

На основу члана 79. став 1. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 52/11, 55/13, 35/15 – аутентично тумачење, 68/15, 62/16 – УС),

Министар просвете, науке и технолошког развоја доноси

Правилник о измени Правилника о наставном плану за други циклус основног образовања и васпитања и наставном програму за пети разред основног образовања и васпитања

Службени гласник РС - Просветни гласник, бр. 8/2017 од 30.08.2017. године

Члан 1.

У Правилнику о наставном плану за други циклус основног образовања и васпитања и наставном програму за пети разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 6/07, 2/10, 3/11, 1/13, 4/13, 11/16 и 6/17), део: „НАСТАВНИ ПЛАН ЗА ПЕТИ И ШЕСТИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА”, замењује се новим делом: „НАСТАВНИ ПЛАН ЗА ПЕТИ И ШЕСТИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА”, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Члан 2.

Наставни план за пети и шести разред основног образовања и васпитања, за пети разред основног образовања и васпитања, примењиваће се почев од школске 2017/2018. године, а за шести разред основног образовања и васпитања, примењиваће се почев од школске 2018/2019. године.

Члан 3.

Овај правилник ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије – Просветном гласнику”.

Број 110-00-142/2017-04

У Београду, 28. августа 2017. године

Министар,
Младен Шарчевић, с.р.

**НАСТАВНИ ПЛАН ЗА ПЕТИ И ШЕСТИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И
ВАСПИТАЊА**

Ред. број	А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД	
нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Српски језик и књижевност _____ језик ¹	5	180	4	144
2.	Српски као нематерњи језик ²	3	108	3	108
3.	Страни језик	2	72	2	72
4.	Историја	1	36	2	72
5.	Географија	1	36	2	72
6.	Биологија	2	72	2	72
7.	Математика	4	144	4	144
8.	Информатика и рачунарство	1	36	1	36
9.	Техника и технологија	2	72	2	72
10.	Ликовна култура	2	72	1	36
11.	Музичка култура	2	72	1	36
12.	Физичко и здравствено васпитање	2	72 + 54 ³	2	72 + 54 ³
13.	Физика			2	72
14.	Хемија				
УКУПНО: А		24–27*	918–1026*	25–28*	954–1062*
	Б. ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ				
1	Верска настава/ Грађанско васпитање ⁴	1	36	1	36
2.	Други страни језик ⁵	2	72	2	72
3.	Матерњи језик/говор са елементима националне културе ⁶	2	72	2	72
УКУПНО: Б		3–5*	108–180*	3–5*	108–180*

Школски програм ОШ“Бранислав Нушић“ од 2018/19. до 2021/22.

Ред. број	А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД	
нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
УКУПНО: А + Б		27–30*	1026–1134*	28–31*	1062–1170*

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни и изборни наставни предмети

Ред. број	ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.
1.	Редовна настава	27–30*	1026–1134*	28–31*	1062–1170*
2.	Слободне наставне активности ⁷	1	36	1	36
3.	Допунска настава	1	36	1	36
4.	Додатна настава	1	36	1	36

Ред. број	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.
1.	Час одељењског старешине	1	36	1	36
2.	Ваннаставне активности ⁸	1	36	1	36
3.	Екскурзија	До 2 дана годишње	До 2 дана годишње		

1 Назив језика националне мањине у школама у којима се настава одржава на матерњем језику националне мањине.

2 Реализује се у школама у којима се настава одржава на матерњем језику националне мањине.

3 Обавезне физичке активности реализују се у оквиру предмета Физичко и здравствено васпитање.

4 Ученик бира један од понуђених изборних наставних предмета.

5 Ученик бира страни језик са листе страних језика коју нуди школа у складу са својим кадровским могућностима и изучава га до краја другог циклуса

Школски програм ОШ“Бранислав Нушић“ од 2018/19. до 2021/22.

6 Ученик припадник националне мањине који слуша наставу на српском језику може да изабере овај предмет али није у обавези.

7 Слободне наставне активности школа планира Школским програмом и Годишњим планом рада. Ученик обавезно бира једну активност са листе од три слободне наставне активности које Школа нуди.

8 Ваннаставне активности могу да буду: друштвене, уметничке, техничке, хуманитарне, културне, као и друге активности у складу са просторним и људским ресурсима школе.

* Број часова за ученике припаднике националних мањина.

Листа слободних наставних активности у петом и шестом разреду у Основној школи“Бранислав Нушић

Разред			
V	Цртање, сликање, вајање	Свакодневни живот у прошлости	Чувари природе
VI	Цртање, сликање, вајање	Свакодневни живот у прошлости	Чувари природе

НАСТАВНИ ПЛАН ЗА СЕДМИ И ОСМИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Ред. број	Обавезни наставни предмети	Седми и осми разред	
		недељно	годишње
1.	Српски језик*	4	144
2.	Математика	4	144
3.	Историја*	2	72
4.	Ликовна култура*	1	36
5.	Музичка култура*	1	36
6.	Физичко васпитање	2	72
7.	Страни језик	2	72
8.	Географија*	2	72
9.	Биологија	2	72
10.	Техничко и информатичко образовање	2	72
11.	Физика(почев од 6. разреда)	2	72
12.	Хемија(почев од 7. разреда)	2	72
УКУПНО:		26	936

Ред. број	Обавезни изборни наставни предмети	Од петог до осмог разреда	
		недељно	годишње
1.	Верска настава/Грађанско васпитање	1	36

Школски програм ОШ“Бранислав Нушић“ од 2018/19. до 2021/22.

2.	Страни језик	2	72
3.	Физичко васпитање – изабрани спорт	1	36
УКУПНО		4	144

Ред. број	Изборни наставни предмети	Од петог до осмог разреда	
		недељно	годишње
1.	Изборни предмет	1	36
УКУПНО		1	36

Ред. број	Облик образовно-васпитног рада	Од петог до осмог разреда	
		недељно	годишње
1.	Допунска настава	1	36
2.	Додатни рад	1	36

Ред. број	Остали облици образовно- васпитног рада	Од петог до осмог разреда	
		недељно	годишње
1.	Час одељенског старешине	1	36
2.	Друштвене, техничке, хуманитарне и спортске активности	1-2	36-72
3.	Екскурзија		1-3 дана

**ТАБЕЛА ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА ЗА УЧЕНИКЕ СЕДМОГ И ОСМОГ РАЗРЕДА У
ОСНОВНОЈ ШКОЛИ „БРАНИСЛАВ НУШИЋ“**

Разред			
VII	Информатика и рачунарство	Свакодневни живот у прошлости	Домаћинство
VIII	Информатика и рачунарство	Свакодневни живот у прошлости	Домаћинство

Ученици ће са листе од ТРИ понуђена изборна предмета сваке школске године бирати један који ће те школске године изучавати.

ПРВИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

СРПСКИ ЈЕЗИК

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТ

предмет: СРПСКИ ЈЕЗИК

разред: 1-4.

САДРЖАЈ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
ЈЕЗИК И ПРАВОПИС	Садржаји ће се реализовати кроз индивидуални, фронтални, групни и тимски облик рада са усмереношћу на интегративни, тематски и пројектни приступ кроз пројектну наставу ✓ укључивање свих заинтересованих ученика у осмишљавање чланака ✓ подстицање ученика на рад у тиму, на осамостаљивање и исказивање индивидуалности ✓ охрабривање ученика да искажу потребе и интересовања и умења ✓ примена стечених сазнања, умења и вештина из области српског језика
КЊИЖЕВНОСТ	✓ вођење ученика у стварању различитих облика новинарског изражавања (вест, извештај, репортажа, чланак, фоторепортажа...) ✓ повезивање међупредметних садржаја и бележење занимљивих начина и резултата учења ✓ подстицање на учешће у актуелним друштвеним дешавањима ✓ продубљивање сарадње ученика и наставника као и ученика међусобно ✓ промовисање креативности, резултата рада, подршка стваралаштву и развоју личности ученика
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	✓ стварање електронског часописа као трајног записа креативног, социјалног и културолошког амбијента школе -пројектну наставу *повезују се садржаји из природе и друштва, математике, ликовне и музичке културе, народне традиције, чувара природе, од играчке до рачунара уз уважавање искуства ученика и ваншколских знања и повезују са њим *ученици се воде кроз различите начине учења и представљања резултата рада (мапе ума, временске осе, есеји, питања, стрип, плакат)

	*обучавају се да користе различите веб 2.0 алате за изградњу знања и приказ резултата учења *стварају се електронски наставни материјали е-материјал се поставља на сајтове за подршку учењу Школску платформу за учење на дањину (Рачунари Онлајн) *креирају се електронски одељењски портфолији -тематску наставу *тема се посматра интегративно *знање се интегрише у чврст и јасан систем *захтеви се прилагођавају интересовањима и могућностима ученика кроз тимски и групни рад *уводи се вршњачко учење кроз стварање ученичких наставних материјала *амбијентално учење *радионичарски рад - индивидуализовани рад *процењују се могућности и интересовања ученика *захтеви се прилагођавају процени тренутног стања, могућностима и склоностима ученика -менторски рад -вршњачко подучавање -диференцирану наставу -формативно процењивање процена постигнућа се користи за прилагођавање могућностима и склоностима ученика и посебну подршку напредовању ученика Овим активностима јачаће се ученичке компетенције Комуникација на матерњем језику, Учење како се учи и Дигитална писменост.
--	---

ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТ

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТ

предмет: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

разред: I, II, III и IV

САДРЖАЈ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
- лексички садржаји - раматички садржаји - езичка култура	Садржаји се реализују поступно кроз: - фронтални - индивидуални - групни / тимски - рад у пару - тематски дан - корелацију са другим наставним предметима - подстицање и подршка ученицима око припремања и реализације часа заједно са наставником Доминантан начин рада је усмена комуникација која се у III и IV разреду допуњује писаном. Заступљене су и игровне, музичке и ликовне активности. Уводи се <i>пројектна настава</i> – сарадња на <i>eTwinning</i> порталу са ученицима школа из региона и шире. Садржаји се повезују са реалним животом са циљем да буду усвојени као систем и да буду део функционалног знања ученика. Уважавају се искуства ученика и њихова ваншколска знања и повезују се са наставним садржајима. Уважавају се различитости других култура и са њима се ученици упознају. Активности ученика су: препознавање,

	именовање, употреба, упоређивање, разликовање, организовање, описивање, илустровање, креативно изражавање, изражавање ставова и мишљења, истраживање. Примењује се и индивидуализовани облик рада у коме се: - процењују могућности и интересовања ученика - захтеви прилагођавају процени. Осим сумативног, примењује се и формативно оцењивање у коме се процена постигнућа користи за прилагођавање и посебну подршку напредовању ученика Овим активностима јачају се ученичке компетенције: - <i>Комуникација на страном језику језику</i> - <i>Учење како се учи</i> - <i>Међуљудска и грађанска компетенција</i> - <i>Вештина сарадње и повезивање ученика са вршњацима из других земаља</i>
--	--

МУЗИЧКА КУЛТУРА

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТ

предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

разред: 1-4.

САДРЖАЈ	Начини реализације Садржаји ће се реализовати кроз индивидуални, фронтални, групни и тимски облик рада са усмереношћу на интегративни, тематски и пројектни приступ кроз пројектну наставу; учествовањем на школским и другим јавним манифестацијама као што су „Нушићев вашар“, „Ја имам таленат“.
----------------	--

СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ (1-4.разреда) - Вокално – инструменталне композиције за децу различитог садржаја и расположења - музичко-сценски облици, композитори, извођачки састав, инструменти, вокална музика, инструментална музика, музички инструменти, однос музичких елемената и атмосфере дела - народне песме и игре (коло, плес)	✓ орелација са предметима српски језик, свет око нас, ликовна култура, физичко васпитање, народна традиција, чувари природе и пројектна настава: ученици својим цртежима представљају емоције, атмосферу коју препознају у слушаним делима. ✓ ченици се подстичу да буду активни учесници у извођењу, слушању, дискусији, промишљању, препознавању кроз различите начине и технике учења и представљања резултата рада (певање, слушање, свирање, дидактичке и музичке игре, истраживање и стварање звука, импровизације покрета, музичке драматизације, ликовно изражавање, стварање мелодије на задати текст, ребуси, музичке питалице, квизови – учење путем открића)
ПЕВАЊЕ И СВИРАЊЕ (1-4.разреда) - Певање једноставних модела и наменских песама (химна) - извођење музичких игара (игре уз покрет, дидактичке игре) - интонација, ритам, динамика, артикулација, изражајност, темпо, тактирање, извођење у оквиру мањих и већих састава - аудитивно разликовање дечјих инструмената по боји звука - развијање ритмичког пулса и ритма свирањем пратње за бројалице и песме на различитим изворима звука - дидактичке игре са певањем и игре уз инструменталну пратњу	✗ Обучавају се за усвајање основних појмова и повезивање са искуственим: - слушање, препознавање и визуелизација дела уметничке и народне музике (позоришне представе, приредбе, концерти, дечји сусрети) - креирање једноставних пратњи - састављање малих ритмичких целина уз покрет ✗ Извођењем часова у природи кроз амбијентално учење, ученици опажају, посматрају, слушају и опонашају различите звукове у природи, користе природне материјале за стварање звука, изводе музичке садржаје (дечје песме, народне песме и игре, музичке игре и драматизације) ✗ Садржаји се интегришу и остварују међусобним преплитањем предметних подручја: извођење музике, слушање музике, музичко стваралаштво
МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО (1-4.разреда) - Опонашање звукова из непосредне околине, спонтаном или договореном импровизацијом (ритмичким и звучним ефектима)	✗ Захтеви се прилагођавају музичким способностима и интересовањима ученика ✗ Вршњачко и кооперативно учење се постепено остварује кроз заједничке активности на конкретним примерима песама и игара, као и путем слушања музике

	☞ Употреба диференциране наставе како у погледу рада са надареним тако и са мање даровитим ученицима.
ОСНОВЕ МУЗИЧКЕ ПИСМЕНОСТИ (3.и 4.разред) - Називи нота абecedом и солмизацијом, трајање и висина нота, паузе, ознаке за темпо, динамику, такт, знакови за продужавање нота, лествица, степен, ступањ, дур и атмосфера песме	☞ Коришћењем дигиталних медија, пре свега интернет претраживача у функцији проналаска музичких материјала. ☞ Формативно оцењивање ***Овим активностима јачаће се ученичке компетенције Учење како се учи, Култура изражавања, Решавање проблема, Естетска компетенција, Вештина сарадње, Вештина комуникације

ЛИКОВНА КУЛТУРА

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТ

Предмет: **ЛИКОВНА КУЛТУРА** Разред: **I-V**

ОБЛАСТИ-САДРЖАЈИ РАДА	Начини реализације
Првиразред: ОБЛИЦИ И ЊИХОВИ КВАЛИТЕТИ, ОДНОСИ У ВИДНОМ ПОЉУ, ВРЕМЕНСКИ И ПРОСТОРНИ НИЗОВИ, СВЕТОЛО И СЕНКА, ТАКТИЛНОСТ, ИЗГЛЕД УПОТРЕБНИХ ПРЕДМЕТА, ПРЕОБЛИКОВАЊЕ МАТЕРИЈАЛА И ПРЕДМЕТА Другиразред: КРЕТАЊЕ ОБЛИКА У ПРОСТОРУ, ДЕЈСТВО СВЕТОЛОСТИ НА КАТАКТЕР ОБЛИКА, ЛЕПО ПИСАЊЕ СА КАЛИГРАФИЈОМ,	Садржаји ће се реализовати поступно, интегришући знања и вештине стечене у свакодневном животу, уводећи ученике у различите могућности комуникације и споразумевања(ликовно-визуелног), као и оспособљавање ученика да се на што креативнији и маштовитији начин служе средствима и техникама визуелно- и групне облике рада, засноване на интер- дисциплинарном принципу- корелацији са осталим наставним предметима уз индивидуализовани и диференцирани приступ у раду: *повлачење линија, шара по

КОНТРАСТ,КАО МОТИВ ЗА ОПАЖАЊЕ ОБЛИКА, ПАКОВАЊЕ РАЗЛИЧИТИХ ПРЕДМЕТА , ЗНАЦИ И СИМБОЛИ, ЈЕДНОБОЈНА КОМПОЗИЦИЈА ПРЕДМЕТА- КЛУАЖ, ПРЕОБЛИКОВАЊЕ МАТЕРИЈАЛА И ПРЕДМЕТА Трећиразред: КОРИЋШЕЊЕ РАЗНИХ МАТЕРИЈАЛА ЗА КОМПОНОВАЊЕ, КОМПОЗИЦИЈА И ПОКРЕТ У КОМПОЗИЦИЈИ, ОРНАМЕНТИКА, ПРОСТОР-ПОВЕЗИВАЊЕ РАЗНИХ ОБЛИКА У ЦЕЛИНУ, ОДАБИРАЊЕ СЛУЧАЈНО ДОБИЈЕНИХ ЛИКОВНИХ ОДНОСА ПО ЛИЧНОМ ИЗБОРУ УЧЕНИКА, ПЛАКАТ-БИЛБОРД-РЕКЛАМА, ЛИКОВНЕ ПОРУКЕ КАО МОГУЋНОСТ СПОРАЗУМЕВАЊА Четвртиразред: КОЛАЖ-ФРОТАЖ-ДЕКОЛАЖ-АСАМБЛАЖ, ВЕЗИВАЊЕ ОБЛИКА У ТРОДИМЕНЗИОНАЛНОМ ПРОСТОРУ И У РАВНИ, СЛИКАРСКИ МАТЕРИЈАЛИ И ТЕХНИКЕ, ОСНОВНЕ И ИЗВЕДЕНЕ БОЈЕ, ЛИНИЈА-ПОВРШИНА-ВОЛУМЕН-БОЈА- ПРОСТОР, АМБИЈЕНТ-СЦЕНСКИ ПРОСТОР- међупредметно повезивање,интердисциплинарни приступ у свим нижим разредима (школске тематске приредбе: Дан школе,"Нушићев вашар",Нова година, Дан жена,рад на маркетингу Школе-приредбе будућим првацима...)	низу,ритму у простору:лево- десно,горе-доле,косо,положено, (лепо писање,орнаменти,цртање стрипа) *вежбе опажања различитих контурних облика,величина,светлина,боја *коришћење основних материјала,техника: цртање:бојице,фломастери,креде,па стеле; сликање:папир у боји,водене боје,темпере; (илустровање књижевних дела,израда честитки,портрета, ...) вајање и моделирање:пластелин,глина,тесто (израда накита,посуђа,природних фигура) *умотавање,паковање, предмета помоћу различитих,материјала(израда,поклон рамова, украса) *пробликовање и трансформација тродимензионалних облика у нове облике (рециклажа,дизајнирање,креирање играчака) *креирање маски,костима,израда сцене за одељењске и школске приредбе *посете изложбама и музејима,галеријама (разликовање савремене од примењене уметности,развијање осећаја за лепо,корисно) *процењивање ликовних радова користећи стручну терминологију, у анализи уметничких дела. Ученик кроз различите активности: Уме сам да процени степен у ком је савладао градиво Ефикасно користи различите методе Уме јасно да искаже свој став мишљење осећање на позитиван аргументован начин
---	---

	Негује културу дијалога Сигурно и критички употребљава електронске медије(ИКТ у настави,дигитална компетенција) Решава проблеме (ученик испитује проблемску ситуацију и проналази проблемска решења) Ангажује се у заштити природе и природних ресурса (рециклирање у служби уметности) Прихвата важности креативности и естетских вредности Развија иницијативу ,поставља циљева,реализује ..(предузетиштво) Пројектна настава(истраживачки,информацион и,практични задаци у настави ликовне културе) Садржаји предмета ликовне културе биће засновани на развоју ученичких компетенција: Компетенција за целоживотно учење Вештина комуникације Рад са подацима и информацијама Дигитална компетенција Решавање проблема Вештина сарадње Вештина за живот у демократском друштву Брига за здравље Еколошка компетенција Естетска компетенција Предузетничка компетенција
--	--

МАТЕМАТИКА

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТ предмет: МАТЕМАТИКА први, други, трећи и четврти разред

САДРЖАЈ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
	Садржаји ће се реализовати у оквиру индивидуалног, фронталног, групног облика

	рада ученика са акцентом на диференцираној настави, вршњачком подучавању, тимског рада наставника и употребу ИКТ у настави кроз:
Бројеви и операције са њима ➤ природни (1., 2., 3., 4. разред) ➤ разломци (2., 3., 4. разред)	✓ Пребројавање, читање и записивање бројева, ✓ упоређивање бројева, помажући се сликом, када је то потребно ✓ израчунавање бројевних израза ✓ реалне ситуације и проблемске задатке ✓ разумевање скупа, рада са пребројавањем и упоређивањем, увиђање практичне примене знања
Алгебра ➤ једначине и неједначине (2. , 3. , 4. разред) ➤ једначине са две непознате (3., 4. разред)	✓ увежбавање формула кроз изразе и свођење на најједноставнији облик ✓ састављање и решавање једначина, неједначина са две непознате ✓ решавање различитих проблемских задатака - диференцијација ✓ примена ИКТ –а у интерпретирању различитих садржаја и решења задатака (Power point презентације, интерактивне игрице)
Геометрија ➤ дуж, полуправа, права, раван, угао , круг, кружница (1., 2., 3., 4. разред); ➤ троугао , четвороугао (3., 4. разред); ➤ круг, кружница (3. разред) ➤ квадар, коцка (4. разред)	✓ савладавање геометријских појмова ✓ уочавање њихових модела у реалним ситуацијама ✓ коришћење прибора за конструкцију ✓ израчунавање обима, површине тела ✓ израда модела геометријских тела и излагање на изложбама ✓ повезивање различитих геометријских појмова
Мерење ➤ јединице за мерење дужине, површине, запремине, масе, времена (1., 2., 3., 4. разред)	✓ коришћење одговарајућих јединица мере ✓ претварање одговарајућих мерних јединица из мање у већу и из веће у мању ✓ одабирање одговарајуће мерне јединице при мерењу
Обрада података ➤ графикони (2., 3., 4. разред) ➤ координатни систем (3., 4. разред)	✓ изражавање положаја објеката сврставајући их у врсте и колоне ✓ одређивање положаја тачке у координатном систему ✓ читање и разумевање графикана,

	дијаграма, табела ✓ цртање графика којим је представљена зависност величина ✓ обрада прикупљених података по одређеном критеријуму и њихово представљање графички и табеларно кроз истраживачки рад ученика и међупредметно повезивање
--	--

СВЕТ ОКО НАС И ПРИРОДА И ДРУШТВО

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТ

предмет: **СВЕТ ОКО НАС И ПРИРОДА И ДРУШТВО** разред: **1-4.**

САДРЖАЈ	Начини реализације
Садржаји ће се реализовати у оквиру индивидуалног, фронталног, групног облика рада ученика са акцентом на диференцираној настави, вршњачком подучавању, тимског рада наставника и употребу ИКТ у настави кроз:	
Ја и други; Где човек живи (1. и 2. разред) -Амбијент у коме живим: дом, улица, школа, насеље -Групације људи у окружењу -Празници и обичаји -Насеља, појам и врсте насеља -Правила понашања у групи -Права и одговорности припадника групе -Саобраћај у насељу	✓ азличите начине учења и представљања резултата рада (одељењски пано, тематски плакат, стрип, породични албум, асоцијације, укрштенице, мапе ума, есеји, цртежи, играње улога, квизови, решавање задатака по нивоима сложености, израда саобраћајних знакова, географске и неме карте, историјске карте, ленте времена, коришћење глобуса, табела, државних симбола, израда хербаријума, концентричних кругова, апликација, програмираних и полупрограмираних материјала, квизова, решавање задатака по нивоима сложености, истраживачких радова и коришћење електронских и других извора сазнања), ✓ звођење експеримената кроз огледе и вежбе логичког закључивања, ✓ усвајање знања кроз Power point презентације,
Мој завичај (3. и 4. разред) -Облици рељефа -Облици појављивања воде у окружењу (река и њене притоке, бара, језеро...). - Биљни и животињски свет животних заједница и њихови међусобни утицаји - Основне одреднице државе (стратешки положај, основне одреднице и природно – географске одлике државе	

Србије) -Становништво Србије (природно кретање, структура и грађење демократских односа)	✓ оришћење различитих извора сазнања, ✓ чување животне средине (активан приступ који је усмерен на практичну реализацију заштите животне средине са бројним активностима и пројектима у учионици и у непосредном окружењу),
Жива природа; Нежива природа; Веза живе и неживе природе (1.,2.,3. и 4.разред) -Разликовање живе од неживе природе -Карактеристичне биљке и животиње у окружењу -Заједничке особине и разлике живих бића (разлике и сличности међу живим бићима) - Разноврсност биљака и животиња у околини -Човек као део живе природе и његова улога у очувању природне средине -Значај и улога елемената неживе природе за живи свет -Утицај људске активности на природу	✓ збожење часова у природи (оријентација у природи, одређивање страна света према Сунцу, помоћу плана насеља, географске карте Републике Србије, биљни и животињски свет, промене у природи, веза живе и неживе природе, делатности људи), ✓ мбијентално учење и повезивање стечених знања и искуства ученика, ✓ организовање екскурзија и наставе у природи (посматрања и истраживања у природи), ✓ еђупредметно повезивање истих садржаја кроз истраживачке задатке и интерактивне методе и технике учења,
Биљни и животињски свет у Србији (4.разред) -Груписање живог света на основу сличности и разлика (подела на царства) -Флора и фауна наше земље	✓ тварање ученичких наставних материјала кроз вршњачко учење, ✓ адионичарски рад - индивидуализовани рад
Кретање у простору и времену (1., 2. и 3.разред) -Кретање у простору -Различити облици кретања и њихове основне карактеристике -Оријентација у простору и времену -Мерење времена - појам сата и коришћење часовника	✓ продубљивање сарадње ученика и наставника као и ученика међусобно ✓ промовисање креативности, резултата рада, подршка стваралаштву и развоју личности ученика ✓ ахтеви се прилагођавају процени тренутног

-Временске одреднице: дан, седмица, месец, година; годишња доба, датум, деценија, век - ближа и даља прошлост	стања, могућностима и склоностима ученика кроз: --диференцирану наставу -формативно процењивање
Наше наслеђе (3. и 4. разред) -Трагови прошлости -Одређивање ближе и даље прошлости завичаја	*процена постигнућа се користи за прилагођавање могућностима и склоностима ученика и посебну подршку напредовању ученика
Људска делатност (3. и 4. разред) -Производи људског рада -Разноврсност материјала и њихова својства, смеше -Повратне и неповратне промене материјала - Становништво нашег краја (сличности, разлике, суживот). - Дечја права, правила група - Производне и непроизводне делатности људи	-пројектну наставу *повезују се садржаји из света око нас и природе и друштва, математике, ликовне и музичке културе, народне традиције, чувара природе, од играчке до рачунара уз уважавање искуства ученика и ваншколских знања и повезују са њим
Рад, енергија, производња и потрошња (3. и 4. разред) -Природна богатства -Обновљиви и необновљиви извори енергије	Овим активностима јачаће се ученичке компетенције Учење како се учи, Вештина комуникације, Еколошка компетенција, Брига за здравље, Решавање проблема, Вештина сарадње, Компетенција за целоживотно учење, Вештине за живот у демократском друштву, Дигитална компетенција

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТ
ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ
1., 2., 3. и 4. разред

САДРЖАЈ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
Ходање и трчање: Први разред: ходање, трчање до 20 метара. Други разред: ходање са променом правца, трчање преко препрека, брзо трчање до 10 м и до 30 м; трчање са променом правца, игре са различитим кретањем и трчањем.	Садржај ће се реализовати селективно и поступно кроз групни рад, индивидуални, рад у пару, кооперативно учење, вршњачко подучавање на часовима редовне наставе, али и кроз ваннаставне активности (излети, кросеви, шетње, настава у природи, такмичења, Дани спорта и сл.) подстичући разне активности ученика кроз следеће етапе: одређивање радних задатака, утврђивања стања, средстава, метода за остваривање радних задатака, праћење и вредновање резултата рада, а са циљем да се ови садржаји представе и усвоје као систем. Овим активностима јачаће се ученичке компетенције: вештина комуникације и
Скакања и прескакања: Први разред: поскоци у месту, поскоци у кретању, скок удаљ и увис, прескакање дуге вијаче. Други разред: прескакање вијача и палица, једноножним и суножним одскоком, упор и одскоком једне ноге прескакање клупе, скок у даљ, скок у вис, прескакање кратке вијаче.	
Бацања и хватања: Први разред: бацање лоптице, бацање лопте, вођење лопте, додавање лопте. Други разред: бацање лопте из места, вежбе руковања лоптом, вођење лопте у ходу и трчању, додавање са у пару у ходању, игре са вежбама хватања, додавања, вођења и гађања.	
Вишења, упори и пењања: Први разред: пењање, вис активни и упор активни, поваљка на леђима и на стомаку, став на лопатицама, колут напред.	
Други разред: дохватно вратило - њихање, пењање уз лестве.	
Вежбе (скакања и прескакања) упором рукама: Први разред: упор и наскок у упор чучећи, исто, прескочити клупу. Други разред: скок у даљ и увис, прескакање кратке и дуге вијаче, припремна вежба за прескок.	
Вежбе равнотеже: Први разред: ходање по линији, лагано трчање по широком делу шведске клупе. Други разред: "мала вага", ходања по ниској греди, клупи.	
Вежбе реквизитима: Први разред: вежбе обликовања, трчања, поскоци и скокови, дизање и ношење, елементарне игре. Други разред: вежбе облик., трчања, поскоци и скокови, дизање и ношење, елементарне игре.	
Ритмичке игре и народни плесови: Први разред: ритмичко ходање и трчање, галоп напред и странце, дечји поскок, плесови и коло по избору. Други разред: ритмичко ходање и трчање, галоп напред и странце, дечји поскок, плес: „Ми смо деца весела”, једно коло по избору. Трећи разред: маказице и мајчи скок, вијача: галоп, плесови: „Савила се бела лоза винова”, једно коло по избору. Четврти разред: равнотежа, окрети, скокови, вијача, лопта, обруч, „Српско коло” и једно коло по избору.	
Вежбе на (справама) тлу: Други разред: упор чучећи, два повезана колута напред, колут преко лопте, медицинке, колут	

назад. Трећи разред: вежбе на тлу, прескок, вратило, клупа, ниска греда, паралелни разбој, дохватни кругови, вежбе на тлу, прескок, вратило, клупа, ниска греда, паралелни разбој, дохв. кругови. Четврти разред: прескок, двовисински разбој, греда, паралелни разбој, вратило, кругови, коњ са хватаљкама.	сарадње, компет. за целоживотно учење, вештине за живот у демократском друштву, брига за здравље, иницијативност и предузетничка компетенција.
Атлетика: Трећи разред: техника трчања, скок увис, скок удаљ, бацања. Четврти разред: техника трчања, скок у вис, скок у даљ, бацање, штаф. трчање.	
Основи тимских и спортских игара: Трећи разред: рукомет, кошарка, одбојка. Четврти разред: рукомет, одбојка, кошарка, фудбал.	
Здравствено васпитање: Трећи разред: лична хигијена, хигијена здравља, правилна исхрана, правилан ритам рада и одмора, прва помоћ. Четврти разред: физичка форма, лична хигијена и хигијена здравља, правилна исхрана, правилан ритам рада и одмора, прва помоћ.	

ПРОЈЕКТНА НАСТАВА

Пројектна настава дефинисана је као **облик образовног – васпитног рада** којим се развијају опште међупредметне компетенције уз употребу информационо - комуникационих технологија. Усмерена је на достизање исхода који се првенствено односе на логичко и критичко мишљење као и припрему ученика за лако сналажење у свету технике, технологије и рачунарства, како у свакодневном животу тако и у процесу учења.

Потреба за увођењем пројекте наставе у први образовни циклус почива на савременим схватањима детета, наставе, функције образовања и сазнавања као социјалне конструкције подржане кроз сарадничко деловање, коришћењем различитих извора информација и активности- кроз самостално проналажење информација, способност решавања проблема, самостално учење, рад у групи, сарадњу, критички однос према властитиом и туђем раду, доношење одлука, аргументовање, усвајање другачијих, нових начина рада, планирање, поштовање рокова и преузимање одговорности. Реализација пројекта укључује и оспособљавање ученика да добијене продукте учине видљивим и представе их другима. Бројни су начини да се то постигне (представе, изложбе, кратки филм, текст у новинама, наступ на локалној телевизији, предсатвљање за родитеље), а њихов квалитет није приоритет.

Циљеви пројектне наставе :

- Стицање знања и оспособљавање ученика да та знања примене у животу ;
- решавање актуелних проблема из животног окружења ;
- самостално коришћење извора ради стицања знања ;
- подстицање интересовања за истраживање и истраживаћки приступ учењу ;
- развој интересовања за уметност, културу и демократију ;
- развој комуникационих вештина

Пројектна настава реализоваће се у првом образовном циклусу, почев од првог разреда, а потом увођењем сукцесивно у наредне разреде у оквиру 36 часова на нивоу школске године.

КОРАЦИ ПРОЈЕКТЕ НАСТАВЕ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
- дефинисање циља и исхода	- истраживање потреба одељења и процена потреба - дефинисање типа пројекта, циља, очекиваних исхода, области којом се бави пројекат - међупредметна повезаност
- планирање активности	- подела активности ученика и наставника и осталих актера у процесу, процена потребних ресурса, избор материјала и методе рада, дефинисање места и динамике рада по фазама
- реализацију планираних активности	- координисање активности - рад на остваривању добијених задатака према утврђеној подели и вршење прилагођавања у складу са актуелним потребама - израда производа – продуката пројекта
- обрада и приказ добијених резултата и продуката пројекта	- обрада добијених информација и података - добијени резултати и продукти се приказују путем плаката, брошура, видео емисија - ова етапа је погодна за потпуније сагледавање сваког ученика и оспособљавање за вршење процене и самопроцене, - презентација продуката уз примену различитих методологија, нарочито информационо-комуникацијских технологија
- вредновање пројекта (процена остварености дефинисаних исхода, указивање на успехе и тешкоће у току реализације пројекта)	- вредновање пројекта сагледава се кроз: тачност резултата, документованост, квалитет презентације, занимљивост - поред видљивих резултата постоје и они који су невидљиви, али су значајнији од видљивих - стечена знања и искуства, способност ученика, за решавање проблема из свакодневног живота...

ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК – ФАКУЛТАТИВНИ ПРЕДМЕТ

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ФАКУЛТАТИВНИ ПРЕДМЕТ

предмет: ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК разред: III – IV

САДРЖАЈ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
Лексички садржаји	Садржаји ће се реализовати кроз индивидуални, фронтални, групни и тимски облик рада са усмереношћу на интегративни, тематски и пројектни приступ.

	- захтеви прилагођавају интересовањима и могућностима ученика кроз тимски и групни рад уводи вршњачко учење -продубљивање сарадње ученика и наставника -промовисање креативности, резултата рада; подршка стваралаштву и развоју личности ученика - повезују садржаји из француског језика, ликовне културе и информатике уз уважавање искуства ученика и њихових ваншколских знања - ученици воде кроз различите начине учења и представљања резултата рада (стрип, плакат...) -Сарадња са различитим школама у земљи и путем пројеката реализованих на порталу <i>eTwinning</i>
Граматички садржаји	-Садржаји се повезују са реалним животом са циљем да буду усвојени као систем и да буду део функционалног знања ученика. -Уважавају се искуства ученика и њихова ваншколска знања и повезују се са наставним садржајима.
Језичка култура	-захтеви се прилагођавају процени тренутног стања, могућностима и склоностима ученика -менторски рад -диференцирану наставу -формативно процењивање процена постигнућа се користи за прилагођавање могућностима и склоностима ученика и посебну подршку напредовању ученика Овим активностима јачаће се ученичке компетенције Комуникација на француском језику, Учење како се учи ..

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ

предмет: ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

разред: 1-4.

САДРЖАЈ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
	Реализација програма се одвија у складу са принципима активне, проблемске и истраживачке наставе и кроз радионичарски облик рада на начин који подразумева интерактивни однос учесника са усмереношћу на интегративни, тематски и пројектни приступ кроз: пројекат „ Нушићев вашар“, међународне пројекте, интегративно учење, ИКТ - ПП презентације, радионице са децом

	и родитељима, интерактивне методе учења, повезивање искуства и знања ученика.
ШКОЛСКИ ЖИВОТ -правила понашања -упознавање предмета и школе	✓ укључивање свих заинтересованих ученика у осмишљавање групног рада ✓ подстицање ученика на рад у тиму, на осамостаљивање и исказивање индивидуалности ✓ охрабривање ученика да искажу потребе и интересовања и умења ✓ примена стечених сазнања, умења и вештина из области комуникације ✓ повезивање са садржајима: српског језика, природе и друштва, ликовне и музичке културе, физичог васпитања, верске наставе, народне традиције, од играчке до рачунара
ПРОБЛЕМИ У ЗАЈЕДНИЦИ -односи међу вршњацима -односи ученици - старији	✓ продубљивање сарадње ученика и наставника као и ученика међусобно
КОМУНИКАЦИЈА -комуникативне способности -решавање сукоба -ненасилна комуникација -невербална комуникација	✓ промовисање креативности, резултата рада, подршка стваралаштву и развоју личности ученика ✓ амбијентално учење ✓ вршњачко подучавање
ЈА И ОКОЛИНА -екологија -брига о живом свету	✓ Овим активностима јачаће се ученичке компетенције Комуникација на матерњем језику, Учење како се учи и Дигитална писменост, Друштвене и грађанске компетенције
ОСЕЋАЊА -сазнање о себи -идентитет -технике превазилажења непријатних емоција	✓ дентификовање права деце и повезивање са одговорностима ✓ овезивање властитог искуства са потребама школске заједнице

МОРАЛНО РАСУЂИВАЊЕ -етика -међусобне разлике -самосвест	✓ искутовање, преговарање, вођење дијалога, изражавање и размена мишљења у кругу уз узајамно слушање и уважавање саговорника
ЕВАЛУАЦИЈА -процена -самопроцена -продукти -компетенције	✓ извијање вештина критичког расуђивања и аргументовања ставова ✓ вежбавање умећа излагања ✓ организовање презентација- представљање плана и резултата акција и истраживања ✓ гре опуштања, такмичења, меморије, размишљања, јачања концентрације, симулација ситуација (играње улога), драматизација ✓ рављење аудио-визуелних записа, употреба играних и документарних филмова ✓ ритичко процењивање сопственог и туђег рада ✓ прилагођавање захтева индивидуалним интересовањима и могућностима ученика кроз диференцирану наставу ✓ примена формативног оцењивања током којег се процена постигнућа користи за прилагођавање садржаја, мотивацију и посебну подршку напредовању ученика

ЛЕПО ПИСАЊЕ

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ

предмет: ЛЕПО ПИСАЊЕ разред: ПРВИ

САДРЖАЈ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
ПИСАЊЕ РАЗНИХ ЗНАКОВА И СИМБОЛА Словни знаци (штампанаслова, писана слова), бројеви...	Садржаји ће се реализовати кроз индивидуални, фронтални и групни облик рада са усмереношћу на интегративни, тематски и пројектни приступ кроз: пројекат „Нушићев вашар“, радионице са родитељима и ученицима и тематско планирање појединих садржаја у корелацији са другим предметима: српски језик, ликовна и музичка култура, свет око нас и физичко васпитање, уз уважавање искуства ученика и ваншколских знања. -Ученици се упућују на коришћење различитих извора знања(часописи,енциклопедије,ТВ емисије,ИКТ...) -Ученици се воде кроз различите начине учења и представљања резултата рада (одељењски панои,тематски плакати,презентације,радионице)
ОБЛИЦИ И ЊИХОВИ КВАЛИТЕТИ Односи међу облицима : Цело-део; велико-мало, високо-ниско, уско-широко, обло- рогљасто,	Ученици: -вежбају: повлачење уских,широких,усправних,положених и косих линија водећи рачуна о естетици, обједињавање линија у слова; писање штампаних слова кредом и воштаним пастелима, писаних слова меким графитним улошком , украсних слова, слова и бројева четкама и фломастером, слова,речи и реченица пером и тушем -обучавају у: правилном држању четки за писање и фломастера, начину коришћења калиграфског пера и туша -преписују текстове меким графитним улошком - пишу: позивнице за маскенбал пером и тушем, програм маскенбала наливпером -цртају различите облике, -довршавају цртеже на припремљеном материјалу - истражују о : различитим подлогама и прибору за писање који су се користиле у прошлости (камен,дрво, папирус,пергамент,металне плочице;гушчја пера,калиграфска пера), илустрованим рукописним књигама(бајкама)
ОДНОСИ У ВИДНОМ ПОЉУ Лево-десно, горе-доле, испред-иза, између, високо-ниско; више-ниже, усправно-положено,косо КОНТРАСТ Отворено-затворено Испупчен-удубљен, прав-крив, једноставан-сложен	

пуно-празно, отворено-затворено светло-тамно ПИСАЊЕ ПО КАЛИГРАФСКИМ ПРАВИЛИМА	-израђују: тематски пано: Цртамо писаљке за писање по каменој плочи, пергаменту и воштаној плочици, одељењски плакат за маскенбал -учествују у: - припреми одељењске изложбе радова насталих током школске године, организовања маскенбала(користе ликовне технике за припрему сцене и маски, повезују научене мелодије у нов звук који служи као музичка подлога за презентовање маски, на часовима физичког васпитања вежбају покрете који прате музичку подлогу); - одељењском такмичењу у брзом цртању животиња, - „Необичном концерту“(стварање звукова звиждањем, зујањем, пуцкетањем прстију) - едукативним игрицама и извођењу огледа - анализирају : облике и односе међу њима, односе у видном пољу, односе контраста, -радионичарски креирају и изводе практичне радове (од различитих материјала стварају употребне предмете) - посећују музеје, изложбе • Захтеви се прилагођавају интересовањима и могућностима ученика • Вршњачко учење се остварује кроз стварање ученичких наставних материјала • Процењују се могућности и интересовања ученика према наставним садржајима кроз диференциран и индивидуализован рад • Формативно оцењивање • Процена постигнућа се користи за прилагођавање и посебну подршку напредовању ученика Овим активностима јачаће се ученичке компетенције: Учење како се учи, Вештина комуникације, Решавање проблема, Вештина сарадње, Естетска компетенција, Рад са подацима и информацијама, Дигитална компетенција, Компетенције за целоживотно учење, Вештине за живот у демократском друштву.
---	---

НАРОДНА ТРАДИЦИЈА

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ

предмет: НАРОДНА ТРАДИЦИЈА

разред: 1. - 4.

САДРЖАЈ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
ПИТАЈ СВОЈУ БАКУ РАДОВИ И ПРАЗНИЦИ ЗИМСКИ ХЛЕБОВИ И ПРОЛЕЋНО БИЉЕ БИЉКЕ И КУЋА ТРАДИЦИОНАЛНИ ЗАНАТИ	Садржаји ће се реализовати кроз индивидуални, фронтални и групни облик рада са усмереношћу на интегративни, тематски и пројектни приступ кроз: - ројекат „Нушићев вашар“, „Разговарамо науком“, међународне пројекте, интегративно учење, ПП презентације радионице са децом и родитељима, интерактивне методе учења, повезивање искуства и знања ученика, амбијентално учење и тематско планирање појединих садржаја у корелацији са другим предметима: српски језик, ликовна и музичка култура, свет око нас и физичко васпитање уз уважавање искуства ученика и ваншколских знања - Ученици се упућују на коришћење различитих извора, знања (часописи, ТВ емисије, ИКТ, чланови породице...) - Ученици се воде кроз различите начине учења и представљања резултата рада (одељењски панони, тематски плакати, есеји, презентације, албуми фотографија) Ученици: : учествују у тематским радионицама са својим члановима породице, „Слушамо приче које су нашим бакама причале њихов баке“; - израда ручних радова, украса за косу - припремају тематске презентације (како се некада у Србији живело, одевало, обичаји, - прикупљају фотографије одеће и обуће која се носила у давна времена, за одељењски албум - изводе практичне радове (учествују у мешању погаче, сађењу биљака и бризи о њима) - учествују у припремању: сцене за импровизацију у школским условима пољских или виноградарских радова; одељењских тематских ревије (фризуре, хаљине, у првој половини 20. века) - учествују у међуодељењском квизу знања „Шта знамо о обичајима нашег народа“

НА МЛАЂИМА СВЕТ ОСТАЈЕ ТРАДИЦИОНАЛНИ ОБЛИЦИ ТРАНСПОРТА И ТРАНСПОРТНА СРЕДСТВА НАРОДНИ МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ НОСИОЦИ НАРОДНЕ ТРАДИЦИЈЕ	• тварају одељењску датотеку од прикупљеног материјала • осете музеја, изложби • зложба радова насталих на часовима народне традиције и ликовне културе у току школске године • звођење часова у природи, кроз опажање, истраживање и повезивање знања ученика са непосредним окружењем • ценско представљање фолклорних садржаја • ематско планирање кроз међупредметно повезивање садржаја (на часовима физичког васпитања увежбавају покрете народне игре који прате музичку подлогу, користе ликовна средства и технике за припрему сценографије и костима, наученим народним обичајним, додолским, празничним песмама прате игру) • Организовање екскурзија и наставе у природи (систематизују се знања ученика о биљном свету, лековитим биљкама, материјалним и писаним изворима и траговима прошлости кроз слике, старе рукотворине, народну ношњу (посета музеја, етно-села, обилазак манастира) Овим активностима јачаће се ученичке компетенције : ➤ чење како се учи ➤ ритичко мишљење ➤ ештина комуникације ➤ колошка компетенција ➤ рига за здравље
---	---

	➤ ештина сарадње ➤ стетска компетенција ➤ ад са подацима и информацијама ➤ игитална компетенција (3. и 4. Разред) ➤ омпетенција за целоживотно учење ➤ ештине за живот у демократском друштву
--	---

ЧУВАРИ ПРИРОДЕ

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ
предмет: ЧУВАРИ ПРИРОДЕ разред: I, II, III и IV

ОБЛАСТИ - САДРЖАЈИ РАДА	Начини реализације
Животна средина - Вода, ваздух, земљиште (услови живота), биљке и животиње; - творевине људског рада; - Повезивање основних елемената животне средине и њихов значај. - Утицај човека на животну средину (квалитет ваздуха, воде, земљишта...). - Сналажење у природи (повратак природи, стазе у природи, знаци оријентације и исхрана у природи). - Истраживање узрочно-последичних веза у животној средини (ваздух, вода, земљиште и бука). - Активно упознавање стања животне средине извођењем једноставних огледа у учионици.	Садржаји предмета ће се реализовати у виду једноставних огледа кроз групни, фронтални, индивидуални рад и рад у пару са усмереношћу на мултидисциплинарни приступ темама (српски језик, музичка култура, ликовна култура), а за основно полазиште се узимају дечија сазнања стечена у оквиру предмета Свет око нас и Природа и друштво. За остваривање циља и задатака наставник ће да користи Приручник за наставнике за I и II разред, а ученици ће користити Приручник за ученике "Чувари природе" за I и II разред. Предложене активности у Приручнику за ученике нису строго дефинисане па ученици могу сами да трагају (стручна литература, популарне књиге, интернет, запажање у окружењу, приче које су чули) према сопственим интересовањима и могућностима. Циљеви и задаци овог предмета постижу се кроз непосредну истраживачку активност деце и ненаметљив подстицај и подршку наставника, што омогућују и начини реализације:
Природне појаве и промене у животној средини - Сезонске промене на биљкама и животињама у току године (цветање, листање, опадање лишћа, сеоба птица,...); - Односи исхране у животној средини - најближој околини (ко је коме храна); - Везе између животиња и биљака, станишта и начина живота; ланци исхране. - Разноврсност живог света као услов за опстанак (биодиверзитет). - Нестајање врста (најчешће	- Вођење и усмеравање ученика у свим етапама „истраживачког“ рада: приликом постављања питања и хипотеза, предлагања огледа, њиховог извођења и представљања резултата рада (белешке у свесци, плакати, мапе ума) - Омогућавање наставних ситуација у којима ће активности ученика бити разноврсне: посматрање, сакупљање материјала и података, упоређивање, класификовање, бележење, објашњавање, замишљање и постављање огледа, коришћење и представљање података, дискутовање резултата и давање предлога

угрожене биљке и животиње). - Кружење материје и протичање енергије кроз односе исхране. - Природне појаве и промене у животној средини.	нових експеримената, самостално и групно истраживање
Загађивање животне средине - Загађивање воде и последице; - загађивање ваздуха и последице; - загађивање земљишта и последице; - бука - штетне последице. - Извори загађивања воде; - извори загађивања ваздуха; - извори загађивања земљишта; - последице загађивања животне средине; - загађујуће материје у домаћинству (хемикалије, ознаке за опасне материје на амбалажи); - понашања која нарушавају изглед творевина људског рада (школа, зграда, споменика културе...). - Посматрање и истраживање извора загађивања животне средине (активно истраживање у непосредној околини). - Истраживање промена у непосредној околини (узрочно-последичне везе) преко једноставних огледа. Заштита животне средине и заштита здравља - Активна заштита животне средине кроз организовање разних акција чувара природе ван учионице (штедња, рециклажа, озелењавање...). - Одговоран однос према себи и животној средини у целини. - Критички и отворен став и сарадња са локалном средином, друштвом за заштиту животне средине, за заштиту животиња... - Брига о биљкама и животињама у непосредној околини; - разградиве и неразградиве материје;	-Тематска настава (сагледавање теме из различитих углова ради интегрисања знања у чврст и јасан систем) -Амбијентало учење (прављење хранилица, појилица и кућица за птице, засађивање и гајење биљака, посета паркова, учествовање у локалним акцијама рециклирања) -Вршњачко учење (развијање сарадње и тимског духа, стварање ученичких наставних материјала) -Гостовање стручњака из области природних наука (предметни наставници, родитељи или блиски чланови породице) -Презентовање експеримената на огледним часовима или на манифестацији Дан ученик-наставник -Индивидуализовани и диференцирани рад (процењују се могућности и интересовања сваког ученика) -Формативно процењивање (процена постигнућа се користи за прилагођавање метода и садржаја и посебну подршку напредовању ученика) Овим активностима јачаће се ученичке компетенције за целоживотно учење, решавање проблема, рад са подацима и информацијама као и вештина сарадње.

- правилан однос према себи (предност здраве хране за раст и развој, ризично понашање које може угрожити здравље). - најчешће угрожене биљне и животињске врсте из непосредне околине и њихова заштита; - лековита својства неких биљака (нана, камилица, жалфија,...); - рационално коришћење природних богатстава: штедња воде, енергије; - Право на здраву животну средину, квалитет живота.	
---	--

ДРУГИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

ПРОГРАМИ ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА

СРПСКИ ЈЕЗИК

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТ

предмет: СРПСКИ ЈЕЗИК

разред: 5-8.

САДРЖАЈ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
ЈЕЗИК И ПРАВОПИС	Садржаји ће се реализовати кроз индивидуални, фронтални, групни и тимски облик рада на часовима редовне наставе са усмереношћу на интегративни, тематски и пројектни приступ кроз: -пројекат „Нушић навигатор“ ✓ укључивање свих заинтересованих ученика у осмишљавање чланака ✓ подстицање ученика на рад у тиму, на осамостаљивање и исказивање индивидуалности. ✓ охрабривање ученика да искажу потребе и интересовања ✓ примена стечених сазнања, умења и вештина из области српског језика ✓ вођење ученика у стварању различитих облика новинарског изражавања (вест, извештај, репортажа, чланак, фоторепортажа...) ✓ повезивање међупредметних садржаја и бележење занимљивих начина и резултата учења ✓ подстицање на учешће у актуелним друштвеним дешавањима ✓ продубљивање сарадње ученика и наставника ✓ промовисање креативности, резултата рада; подршка стваралаштву и развоју личности ученика ✓ стварање електронског часописа као трајног записа креативног, социјалног и културолошког амбијента школе -пројектну наставу „Повежи и представи“ *повезују се садржаји из историје, географије, ликовног, музичког, информатике уз уважавање искуства ученика и ваншколских знања и повезују са њим *ученици се воде кроз различите начине учења и представљања резултата рада (мапе ума, временске осе, есеји, питања, стрип, плакат, сажетак)
КЊИЖЕВНОСТ	
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	

	*обучавају се да користе различите веб 2.0 алате за изградњу знања и приказ резултата учења *стварају се електронски наставни материјали е-материјал се поставља на сајтове за подршку учењу: Шпенадла, Књижевност у оку, Школску платформу за учење на дањину (Рачунари Онлајн), *креирају се електронски одељењски портфолији -тематску наставу *тема се посматра интегративно *знање се интегрише у чврст и јасан систем *захтеви се прилагођавају интересовањима и могућностима ученика кроз тимски и групни рад *уводи се вршњачко учење кроз стварање ученичких наставних материјала *амбијентално учење *радионичарски рад -индивидуализовани рад *процењују се могућности и интересовања ученика *захтеви се прилагођавају процени тренутног стања, могућностима и склоностима ученика -менторски рад -диференцирану наставу -фомативно процењивање процена постигнућа се користи за прилагођавање могућностима и склоностима ученика и посебну подршку напредовању ученика Овим активностима јачаће се ученичке компетенције Комуникација на матерњем језику, Учење како се учи и Дигитална писменост.
--	---

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТ

предмет: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК разред: 5 – 8.

САДРЖАЈ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
Лексички садржаји	Садржаји се реализују поступно кроз: - фронтални - индивидуални - групни - рад у пару са усмереношћу на интегративни, тематски приступ у коме се - тема посматра интегративно, из различитих углова - знање интегрише у чврст и јасан систем - захтеви прилагођавају интересовањима и могућностима ученика кроз тимски и групни рад - уводи вршњачко учење кроз стварање ученичких наставних материјала - примењује радионичарски рад. - ученици се оснажују за развијање STEM компетенција кроз учешће у међународном пројекту <i>Creations</i>- међународна активност <i>Ератостенов оглед</i>, чиме сеповезују садржаји из енглеског језика, физике, историје, географије, ликовне културе и информатике уз уважавање искуства ученика и њихових ваншколских знања - ученици воде кроз различите начине учења и представљања резултата рада (мапе ума, временске осе, есеји, питања, стрип, плакат, сажетак...) - ученици обучавају да користе различите веб 2.0 алате за изградњу знања и приказ резултата учења <i>Сарадњу</i> различитим школама у земљи и региону путем пројеката реализованих на порталу <i>eTwinning</i> Садржаји се повезују са реалним животом са циљем да буду усвојени као систем и да буду део функционалног знања ученика. Уважавају се искуства ученика и њихова ваншколска знања и повезују се са наставним садржајима. Примењује се и индивидуализовани и диференцирани облик рада у коме се: - процењују могућности и интересовања ученика - формативно процењује
Граматички садржаји	

	- захтеви прилагођавају процени Активности ученика су: препознавање, именовање, употреба, упоређивање, разликовање, организовање, описивање, изражавање ставова и мишљења, дефинисање, класификовање, понављање, примена. Осим сумативног, примењује се и формативно оцењивање у коме се процена постигнућа користи за прилагођавање и посебну подршку напредовању ученика Овим активностима јачају се ученичке компетенције: - Комуникација на страном језику језику - Учење како се учи - Вештина сарадње - Вештина комуникације
Језичка култура	

МУЗИЧКА КУЛТУРА

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТ
предмет: **МУЗИЧКА КУЛТУРА** разред: **ПЕТИ-ОСМИ**

САДРЖАЈ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ -Музичко дело, музичка епоха, музичко-сценски облици, композитори, извођачки састав, инструменти, музички облици, менует, вокална музика, инструментална музика, музички инструменти, камерна музика, народне игре других народа(полка,чардаш) однос музичких елеменат и атмосфере дела	Садржаји ће се реализовати кроз индивидуални, фронтални, групни облик рада. Учествовањем на школским и другим јавним манифестацијама као што су „Нушићев вашар“, „Ја имам таленат“, „Златна сирена“. Корелација са предметима српски језик, историја, географија, веронаука, и нарочито ликовна култура: ученици својим цртежима представљају емоције, атмосферу коју препознају у слушаним делима. Ученици се подстичу да буду активни учесници у
ПЕВАЊЕ И СВИРАЊЕ -интонација, ритам, динамика, артикулација, изражајност, темпо, тактирање, изглед клавијатуре, извођење у оквиру мањих и већих састава, народна традиција, инструменти, химна, диригент	извођењу, слушању, дискусији, промишљању, препознавању. Употреба диференциране наставе како у погледу рада са надареним тако и са мање

ОСНОВЕ МУЗИЧКЕ ПИСМЕНОСТИ -називи нота абecedом и солмизацијом, трајање и висина нота, паузе, ритмичке фигуре, повисилица, разрешилица, ознаке за темпо, динамику, такт, предтакт,узмах, знакови за продужавање нота, лествица, степен, ступањ, мол-дур и атмосфера песме,	даровитим ученицима. Вршњачком медијацијом кроз коју бољи ученици помажу слабијима у савладавању градива. Коришћењем дигиталних медија, пре свега интернет претраживача у функцији проналаска музичких материјала.
---	---

ЛИКОВНА КУЛТУРА

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТ

предмет: **ликовна култура**

разред: **пети,шести,седми и осми**

САДРЖАЈ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
Цртање (коришћење и препознавање цртачких техника, ритмичко компоновање, спонтано,аутоматско цртање, шрафирање,сенчење, анализа сенке, цртеж у разним сликарским правцима, облик, пропорције, перспектива, мртва природа, фигура, портрет, линија као основна, цртачка писменост, тактилне вредности линије, орнамент, арабеска) Сликање (упознавање са сликарским техникама, начин коришћења сликарског материјала, основни ликовни елементи, ликовне вредности у уметничком делу, боја, подела боја, значење визуелних уметности, важни уметнички правци)	Садржаји ће се реализовати кроз индивидуални, групни и фронтални облик рада са посебним прилагођавањем метода рада према индивидуалним могућностима ученика и премастваралачкој атмосфери одељења. Садржаји ће се реализовати кроз интердисциплинарну наставу (сарадња ликовне културе и других предмета: биологија,српски језик, техничко образовање и информатика и рачунарство, географија, математика, веронаука, изборни предмети), кроз ликовне вежбе, часова обраде и естетске анализе ученичких радова, демонстрацију радова бивших и садашњих ученика, демонстрацију дела великих уметника кроз истраживачки рад самих ученика у сакупљању материјала за рад као и истраживање на интернету. Ученици ће цртати по моделу (7 разред цртање људске фигуре, где сами позирају и „мртве природе“ ради савладавања појма пропорција, перспектива,композиција), цртање осветљених предмета (6 разред,савладавање вештина приказивања заобљености неког предмета тј.његову тродимензионалност и

Вајање (упознавање са основним вајарским вештинама , обликовање, тродимензионалност, познати вајари) Визуелно споразумевање (плакат, реклама, филм, стрип, позоришна представа, маска, сцена, костим, дизајн, уметничка фотографија)	приказивање осенчености предмета). Кроз ликовне вежбе ће савладати начин цртања оловком, тушом, воштаним бојама. Ученици ће цртати и свој свет маште уз демонстрацију и мотивацију наставника , (5 разред) учење о врстама линија, улози, цртање облика, орнамента, дизајн. Цртање арабеске (7 разред) Визуелна метафорика , Фантастика(8 разред) Свет уобразиље, (6 разред) Ученици ће сликати темпером, воденим бојама, сувим пастелом, колажом, бојама за текстил и стакло, „ декупаж „ техником , комбинованом техником у свим разредима, у 6 разреду колаж, комбинована техника, учење о боји, подела, улога боје, слободно – ритмичко компоновање бојених мрља. Кроз технику вајања, ученици праве употребне предмете, своје радове излажу на „Нушићевом вашару“, користе за школске представе, излажу на паноима у школи и ван школе. Употребом интернета и истраживачким радом у другим медијима ученици ће писати реферате о познатим сликарским правцима као и о познатим уметницима из разних епоха (7 и 8 разред). На часовима ван наставне активности ученици ће цртати у природи, уређивати сцену за школске представе, опремати паное, са својим радовима и креативношћу учествовати на „Нушићевом вашару“(7 разред- израда маски, костима, предмета за сцену, учење о перспективи и пропорцији, обједињавање покрета , игре и звука) ићи у посету галеријама и музејима, неком атељеу... Један од начина реализације садржаја за овај предмет је сарадња и учешће родитеља на радионицама, где ће родитељи и деца заједно стварати.
--	--

ИСТОРИЈА

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТ
предмет: **ИСТОРИЈА** разред: **ПЕТИ,ШЕСТИ,СЕДМИ И ОСМИ**

С А Д Р Ж А Ј	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
УВОД У ИСТОРИЈУ (5.разред) СВЕТ ПРАИСТОРИЈЕ (5.разред) СТАРИ ВЕК (5.разред)	Садржаји ће се реализовати кроз индивидуални, фронтални, групни облик рада и рад у пару са усмереношћу на мултидисциплинарни и интердисциплинарни приступ темама, пројектну наставу и истраживачки рад ученика. Активности у току реализације: - логичко закључивање путем употребе графикана, табела, ленти времена, историјских карата, историјских извора - текстуалних, сликовних , материјалних - увежбавање схватања узрочно-последичних веза на одабраним примерима историјских догађаја и процеса - издвајање битног од небитног у датом тексту - подстицање развоја критичког и креативног мишљења кроз разговор о улози историјских личности у одређеним историјским догађајима - оспособљавање за препознавање, повезивање и примену кључних појмова из историје цивилизације - подстицање ученичке радозналости применом метода интерактивне наставе кроз дискусију, дебату, анализу и тумачење историјских извора - израда есеја, презентација, мапа ума
СРЕДЊИ ВЕК (6.разред)	- израда паноа и ленти времена помоћу којих ученици увежбавају хронологију и периодизацију - коришћење различитих извора, информација (интернет сајтови, енциклопедије, часописи...) - сакупљање и анализа различитих историјских текстова - употреба карата и других извора историјских података: документарних и играних, видео и дигиталних материјала, мултимедијалних презентација, музејских експоната,

НОВИ ВЕК (7.разред)	илустрација - обиласци културно-историјских споменика и посете установама културе - организовање изложби - организовање квизова знања - снимање филмова о историјским догађајима, појавама, личностима - повезивање историјских садржаја са сопственим искуством из свакодневног живота - увођење вршњачког учења кроз стварање ученичких наставних материјала - повезивање садржаја са знањима из математике, географије, српског језика, ликовне културе, музичке културе, народне традиције, свакодневног живота у прошлости, верске наставе, грађанског васпитања
САВРЕМЕНО ДОБА (8.разред)	- прилагођавање захтева индивидуалним интересовањима и могућностима ученика кроз диференцирану наставу - примена формативног оцењивања током којег се процена постигнућа користи за прилагођавање садржаја, мотивацију и посебну подршку напредовању ученика Овим активностима јачаће се ученичке компетенције: - Комуникација на матерњем језику - Математичка писменост - Учење како се учи - Рад са подацима и информацијама - Дигитална компетенција - Културно изражавање

ГЕОГРАФИЈА

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТ

предмет: ГЕОГРАФИЈА

разред: 5., 6., 7. и 8. разред

САДРЖАЈ		НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
5. РАЗРЕД	ЧОВЕК И ГЕОГРАФИЈА	Садржаји ће се реализовати кроз индивидуални, фронтални, групни и тимски облик рада. - Корелативан је са: историјом, српским језиком, информатиком, ликовном културом, физичким васпитањем, математиком. - Користе се комбиновано примарни и секундарни извори знања. - Ученици се воде кроз различите начине рада (демонстративни, истраживачки, мапа ума, мапа импулса-асоцијације, плакат, графикони, примена ИКТ, учење кроз решавање проблема -самостално истраживање, рад у пару и у групи. - Сазнајни процес тече од индуктивног (од чињеница ка генерализацији), ка дедуктивном путу (од генерализације ка чињеницама, од општег ка посебном, од правила ка примерима) - Захтеви се прилагођавају интересовањима и могућностима ученика (формативно учење) - Стварају се електронски наставни
	ВАСИОНА И ЗЕМЉА: Хладна и топла небеска тела	
	ЗЕМЉА КАО ПЛАНЕТА И ЊЕНО КРЕТАЊЕ	
	АТМОСФЕРА-ВАЗДУШНИ ОМОТАЧ	
	ХИДРОСФЕРА - ВОДЕ НА ЗЕМЉИ	
	БИОСФЕРА- БИЉНИ И ЖИВОТИЊСКИ СВЕТ	
6. РАЗРЕД	ГЕОГРАФИЈА СТАНОВНИШТВА	
	КАРТОГРАФИЈА	
	ЕВРОПА: Природно- географске и друштвеноекономске одлике	
7. РАЗРЕД	ВАНЕВРОПСКИ КОНТИНЕНТИ: Природно- географске и друштвеноекономске одлике	

8. РАЗРЕД	РЕПУБЛИКА СРБИЈА: Природно- географске и друштвеноекономске одлике	материјали-тематска настава • Вршњачко учење • Диференцирани приступ • Амбијенталним учењем које омогућава сагледавање исте ствари са различитих аспеката у различитим околностима. • Анализа, дискусија, дебата мишљења везано за наставну јединицу. • Практично обучавање ученика за нелинеарни начин презентовања. • Реализација наставних садржаја кроз које се развијају ученичке компетенције за СТЕМ предмете • Процена постигнућа се реализује прилагођавањем метода и садржаја за посебну подршку напредовању ученика. • Излагање и појашњење градива, усмено и писмено изражавање. План се остварује кроз интелектуални, социјални, морални и физички развој ученика у складу са њиховим способностима, потребама и интересовањима. • Знања се интегришу у посебну сазнајну целину. Овим активностима јачаће се ученичке компетенције: Комуникација на матерњем језику, Математичка писменост и основно знање, Учење како се учи и Дигитална писменост.
-----------	--	--

ФИЗИКА

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТ

предмет: физика разред: 6.7. и 8.

С А Д Р Ж А Ј	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
Увод, 6. Разред Силе, 6.,7., разред Кретање, 6.,7.,8. разред	Садржаји ће се реализовати кроз индивидуални, фронтални, групни и тимски облик рада Поред дијалошке и писмене методе користиће се и експериментална метода.
Мерење 6. разред	- Планира се наставак сарадње са другим институцијама на националном и међународном нивоу (Creations, Scientix, eTwinning) .
Маса и густина, притисак 6. разред	- Повезују се садржаји из свих предмета како хоризонтално тако и вертикално кроз осмишљавање и реализацију заједничких пројеката.
Равнотежа, 7. разред Механички рад и енергија 7. разред Топлотне појаве 7. разред	-Развија се критичко мишљење код ученика кроз различите приступе обради садржаја и провере знања. -Ученици се усмеравају да истражују нове садржаје и надограђују старе кроз самостална или тимски истраживачки рад. -Ученици се оснажују да стечена знања приказују и кроз креативне приступе и не традиционалне начине.
Осцилаторно и таласно кретање 8. разред Светлосне појаве 8. разред	-Ученици се оснажују да наставне садржаје усвајају путем открића, а пројектна настава се фокусира на теме које се реализују у оквиру планираних садржаја. -Потенцирају се садржаји СТЕМ предмета -Креирају се критеријумске листе за процену успешности реализованих планираних циљева (листе за процену и смопроцену)
Електрично поље 8. разред Електрична струја 8. разред Магнетно поље 8. разред	-Тежиште активности на часу је пребачено на ученике како при реализацији наставних садржаја, тако и при процени стечених знања -Темама се приступа мултидисциплинарно кроз практичан и применљиве активности, а стечена знања се могу применити вишеструко - Ученици се оснажују да показују своја интересовања и примењују већ стечена знања кроз размену информација и личних ставова акцентује се вршњачко учење
Елементи атомске и нуклеарне физике 8. разред Физика и савремени свет 8. разред	-Обрада и процена се реализује индивидуализовано и диференцирано Овим активностима јачаће се ученичке компетенције Комуникација на матерњем језику, Математичка писменост и основно знање из науке и технологије, Учење како се учи и Дигитална писменост.

МАТЕМАТИКА

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТ предмет: МАТЕМАТИКА разред: пети, шести, седми и осми

САДРЖАЈ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ Садржаји ће се реализовати у оквиру индивидуалног, фронталног, групног облика рада са акцентом на диференцирану наставу, тимски рада наставника, развој STEM компетенција и употребу ИКТ у настави кроз:
Бројеви и операције са њима - природни, разломци (5. разред); - цели, рационални (6. разред); - ирационални, реални (7. , 8. разред).	- читање и записивање различитих врста бројева; - упоређивање по величини бројева; - израчунавање вредности бројевних израза; - употребу бројевних израза у реалним ситуацијама и проблемским задацима; - примену појма дељивости у проблемским ситуацијама; - извођење скуповних операција уније, пресека и разлике;
Алгебра и функције - једначине и неједначине (5. , 6. , 7. , 8. разред); - алгебарски изрази (7., 8. разред); - систем линеарних једначина са две непознате (8. разред).	- трансформисање алгебарских израза до најједноставнијег облика на основу познавања својства степена и основних закона рачунских операција са бројевима; - уочавање зависности међу променљивим величинама; - разликовање директно и обрнуто пропорционалних величина у многим ситуацијама из свакодневне праксе; - решавање линеарних једначина, неједначина и система линеарних једначина са две непознате и њихово коришћење у реалним ситуацијама; - решавање различитих проблемских задатака – диференцијација; - примену ИКТ –а у интерпретирању различитих садржаја и решења задатака (PowerPoint и Prezi презентације, апликације GeoGebra, OpenSankore ...)
Геометрија	уочавање геометријских модела у

▪ дуж, полуправа, права, раван, угао, круг, кружница (5., 7., 8. разред); ▪ троугао, четвороугао (6. разред); ▪ многоугао (7. разред); ▪ призма, пирамида, ваљак, купа, лопта (8. разред).	▪ реалном окружењу; ▪ коришћење прибора за конструкцију; ▪ израчунавање обима и површине равних фигура; ▪ израчунавање површине и запремине геометријских тела; ▪ израчунавање површине и запремине призме уз <i>Minecraft</i>, <i>CS 1.6.</i>; ▪ израду модела геометријских тела и излагање на изложбама; ▪ примену Питагорине теореме, подударности и сличности на разне проблемске задатке - диференцијација; ▪ пресликавање датог геометријског објекта централном симетријом, translацијом и осном симетријом; ▪ визуелизацију наставних садржаја употребом софтвера <i>GeoGebra</i>, <i>Euclidea</i>, <i>Pythagorea</i>,...;
Мерење ▪ јединице за мерење дужине, површине, запремине, масе, времена, углова (5. , 6. , 7. , 8. разред).	▪ коришћење одговарајућих јединица мере; ▪ претварање одговарајућих мерних јединица из већих у мање и обрнуто; ▪ претварање једне валуте у другу коришћењем пропорција; ▪ процену приближне вредности дате величине и оцену грешке;
Обрада података ▪ графикони (7. , 8. разред); ▪ координатни систем (7. , 8. разред); ▪ средња вредност, медијана (8. разред); ▪ процентни рачун (6. , 7. , 8. разред); ▪ размера (5., 7. , 8. разред).	▪ читање и разумевање графикона, дијаграма, табела; ▪ цртање графика којим се представља зависност величина; ▪ примењивање процентног рачуна; ▪ обраду прикупљених података по одређеном критеријуму и њихово представљање графички и табеларно кроз истраживачки рад ученика.

БИОЛОГИЈА

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТ

предмет: биологија разред: пети, шести, седми и осми

САДРЖАЈ

НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ

Садржаји ће се реализовати у оквиру индивидуалног, фронталног, групног облика рада са акцентом на диференцирану наставу, тимски рад наставника и употребу ИКТ у настави кроз :

Порекло и разноврсност живота

- лабораторијски прибор, посуђе, увеличавајућа средства (5., 6. и 7. разред);
- особине живих бића (5., 6. и 7. разред);
- основе класификације живих бића (5., 6., 7. и 8. разред)

- ✓ познавање са лабораторијским прибором
- ✓ чење технике микроскопирања и упознавање са грађом биљне ћелије, квасца и хлебне буђи на препаратима које су сами припремили
- ✓ микроскопирање на трајним микроскопским препаратима
- ✓ длазак у природу ради прикупљања биљака
- ✓ познавање са начином гајења праживотињама
- ✓ длазак у природу ради прикупљања животиња
- ✓ реализацију вежби

Јединство грађе и функције као основа живота

- прилагођавање живих бића условима животне средине (5., 6. и 8. разред);
- живот у воденој и копненој средини-изглед и прилагођености (5., 6. и 8. разред);
- живот у води- изглед и прилагођености (5., 6. и 8. разред);
- живот на копну- изглед и прилагођености (5., 6. и 8. разред);
- живот под земљом- изглед и прилагођености (5., 6. и 8. разред)

- ✓ осету Ботаничке баште "Јевремовац"
- ✓ осету огледном добру "Радмиловац" која омогућава упознавање ученика са дунавским врстама риба и начином живот у води и око воде
- ✓ роз различите начине учења и представљања резултата рада (панои, питања, плакат, свежи

	материјал, сажетак, табеларни преглед, асоцијације и презентације)	✓
	овезивање садржаја са знањем из географије, хемије, математике и физике	✓
	активан приступ који је усмерен на практичну реализацију заштите животне средине са бројним активностима и пројектима у учионици и у непосредном окружењу	
Наслеђивање и еволуција		✓
➤ преношење особина са родитеља на потомство (5., 6., 7. и 8. разред);	амосталан истраживачки рад	✓
➤ разлике између родитеља и потомака (5., 6., 7. и 8. разред);	осматрања и истраживања у природи	✓
➤ разлике између полног и бесполог размножавања у настанку варијабилности (5., 6., 7. и 8. разред);	различите начине учења и представљања резултата рада (панои, питања, плакат, дијаграм, сажетак, табеларни преглед, асоцијације и презентације)	✓
	реализацију вежби (размножавање и утврђивање варијабилности особина ученика)	✓
Живот у екосистему		✓
➤ жива бића из непосредног окружења (5., 6., 7. и 8. разред);	очавање и посматрање птица из непосредног окружења	✓
➤ позитиван и негативан утицај људи на жива бића и животну средину (5., 6., 7. и 8. разред);	зраду мапа вегетације школског дворишта или оближњег парка	✓
➤ заштита живих бића и животне средине (5., 6., 7. и 8. разред);	представљање резултата истраживања у виду презентације, постера на хамер- папиру или изложбу цртежа или фотографија свих уочених врста	✓
	оришћење кључева за одређивање врста	✓
	ошумљавање, дохрану птица или правилно одлагање отпада	✓
	ебату- дивље животиње као кућни	

Човек и здравље

- значај воде и здраве исхране (5., 6., 7. и 8. разред);
- штетност дуванског дима и психоактивних супстанци (5. и 7. разред);
- физичка активност и здравље (5., 7. и 8. разред);
- пубертет и промене (5. и 7. разред)

љубимци- да или не

✓

зрачунавање индекса телесне масе

✓

провођење анкета

✓

ебату-вода с чесме или флаширана вода

✓

астављање таблица здраве исхране

✓

редстављање резултата истраживања у виду презентације, постера на хамер- папиру или изложбу цртежа

✓

тручна предавања

Овим активностима јачаће се ученичке компетенције **Комуникација на матерњем језику, Учење како се учи, Дигитална писменост, Предузетништво, Естетска и математичка писменост и основна знања из науке и технологије**

ХЕМИЈА

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ОБРАЗОВАНИ ПРЕДМЕТ

предмет: Хемија разред: СЕДМИ

САДРЖАЈ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
- Општа хемија - Експеримент - Мерење - Обрада података - Неорганска хемија - Заштита животне средине 7. и 8. Разред - Органска хемија - Биохемија 8. разред	Садржај ће се реализовати кроз индивидуални, фронтални, групни, и тимски облик рада, селективно и поступно, са акцентом на диференцирау наставу, тимског рада наставника и употребу ИКТ у настави. Са циљем да се садржаји усвајају као систем. - Коришћењем предходних знања као подршку учењу нових тема и садржаја. - Учењем путем решавања проблема (посматрањем, закључивањем, проценивањем) - Рад на тексту - избор појма, на основу избора појма забавни приступ: прављење и састављање слагалица, песмица – питалица, ребуса, анаграма, асоцијација. - Усвајање појмова путем практичног рада – лабораторијске вежбе - Извођење огледа на основу упутства - Осмишљавањем експерименталног поступка према задатом циљу(проблему) - Коришћење одговарајућих јединица мера - Претварање мерних јединица из мање у већу из веће у мању - Одабирање одговарајуће мерне јединице при мерењу - Табеларно и графичко приказивање резултата - Читање и разумевање графика, дијаграма и табела - Цртање графика којима се представљају зависности величина - Израчунавање средње вредности мерених величина - Одређивање најмањих подеока на задатој скали - Примењивање процентног рачуна - Израда модела атома, молекула, кристалних решетки - Прилагођавањем текстова интересовањима и могућностима ученика, тимски рад, диференцирани рад. - Вршњачко учење кроз стварање ученичких наставних материјала. - Концепција програма пружа широке могућности за примену различитих наставних метода (израда мапа ума, израда паноа, табеларни прикази,

	дијаграми, анкете...) као и употреба електронских наставних материјала (квизова, асоцијација, питалица, дидактичке игре) као подршка у учењу. • Посете факултету, Отворена лабораторија, Етнолошки музеј . • Историјски приступ. • Радионичарски рад • Индивидуализовани рад • Амбијентално учење • Захтеви се прилагођавају процени тренутног стања, могућностима и склоностима ученика ▪ Диференцирана настава ▪ Формативно процењивање • Анализа, дискусија ,дебата ,критичко мишљење...везано за наставну јединицу – наставну тему Овим активностима јачаће се следеће компетенције ученика: -компетенције на матерњем језику -еколошка компетенција -брига за здрављем -решавање проблема -вештина сарадње - рад са подацима и информацијама -вештина комуникације -компетенција за целоживотно учење -међупредметне компетенције - математичка писменост - дигитална компетенција
--	---

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТпредмет: **ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА**разред: **ПЕТИ и ШЕСТИ**

С А Д Р Ж А Ј	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ Садржаји ће се реализовати у оквиру индивидуалног, фронталног, рада у пару и групног облика рада са акцентом на диференцирану наставу, тимски рад наставника и употребу ИКТ у настави кроз:
Теорија у функцији праксе - Појам, улога, значај ТТ, развој друштва (5. разред) - Развој грађевинарства (6. разред) - Историјски развој, саобраћајна средства (5. разред) - Саобраћајни системи и објекти (6. разред) - Саобраћајна сигнализација, пешак и бициклиста у јавном саобраћају (5. и 6. разред). - Појам, подела, врсте материјала, технологија обраде папира, коже, текстила, дрвета (5. разред). - Грађевински материјали, техничка средства у грађевинарству и пољопривреди, мере за рационално коришћење топлотне енергије. (6. разред) - Рециклажа материјала (5. и 6. разред).	- Повезивање познатог са новим наставним садржајем. - Записивање основних појмова. - Гrafичко приказивање наставних садржаја. - Препознавање узорака материјала. - Увежбавање теоретских садржаја. - Излагање наставног садржаја путем реферата (Power point презентације).
Гrafичке комуникације - Основни појмови у техничком цртању (5. разред) - Техничко цртање у грађевинарству (6. разред)	- Развијање вештина руковања прибором за цртање. - Одабир и примена одговарајуће размере. - Увежбавање примене правила техничког цртања. - Развијање вештина осмишљавања радних операција.
Модули Израда предмета на основу техничке документације (5. и 6. разред).	- Увежбавање правилног преношења мера на радни материјал. - Увежбавање сечења и обраде радног материјала. - Осмишљавање украшавања предмета. - Пројектну наставу – Израда украсних предмета.

	- Учешће у пројекту "Кутак за чаробни тренутак". - Учешће у пројекту "Нушићев вашар". - Учешће у пројекту за развијање СТЕМ компетенција. Овим активностима јачаће се ученичке компетенције: Предузетништво и смисао за иницијативу, Естетска компетенција.
--	--

Исходи по завршетку 5. и 6. разреда

Ученик ће бити у стању да: чита и црта технички цртеж, креира планску документацију (листу материјала и алата, редослед операција), правилно користи алат водећи рачуна о безбедности на раду, израђује макету/модел, познаје правила понашања у саобраћају и негује саобраћајну културу, препознаје врсте и намену материјала, процењује свој рад и предлаже унапређење постојеће макете/модела.

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТ

предмет: **ТЕХНИЧКО И ИНФОРМАТИЧКО ОБРАЗОВАЊЕ** разред: **СЕДМИ и ОСМИ**

С А Д Р Ж А Ј	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
	Садржаји ће се реализовати у оквиру индивидуалног, фронталног, рада у пару и групног облика рада са акцентом на диференцирану наставу, тимски рад наставника и употребу ИКТ у настави кроз:
Теорија у функцији праксе - Увод у машинску технику (7. разред). - Машински материјали (7. разред). - Електротехнички материјали (8. разред) - Мерење и контрола (7. разред). - Технологија обраде метала (7. разред). - Машине и механизми (7. разред). - Погонске машине (7. разред). - Електричне машине и уређаји (8. разред) - Роботика (7. разред). - Дигитална електроника (8. разред)	- Повезивање познатог са новим наставним садржајем. - Записивање основних појмова. - Графичко приказивање наставних садржаја. - Препознавање узорака материјала. - Увежбавање теоретских садржаја. - Излагање наставног садржаја путем реферата (Power point презентације). - Коришћење мерних инструмената.
Графичке комуникације - Техничко цртање у машинству (7. разред) - Цртање струјних кола (8. разред).	- Развијање вештина руковања прибором за цртање. - Одабир и примена одговарајуће размере. - Увежбавање примене правила

	техничког цртања. Развијање вештина осмишљавања радних операција.
Модули: Израда предмета на основу техничке документације (7. и 8. разред).	- Увежбавање правилног преношења мера на радни материјал. - Увежбавање сечења и обраде радног материјала. - Осмишљавање украшавања предмета. - Увежбавање израде модела. - Увежбавање састављања струјних кола. - Учешће у пројекту "Кутак за чаробни тренутак". - Учешће у пројекту "Нушићев вашар". - Учешће у пројекту за развијање СТЕМ компетенција. Овим активностима јачаће се ученичке компетенције: Предузетништво и смисао за иницијативу, Естетска компетенција

Исходи по завршетку 7. и 8. разреда

Ученик ће бити у стању да: чита и црта технички цртеж/шеме струјних кола, креира планску документацију (листу материјала и алата, редослед операција), препознаје врсте и намену материјала, правилно користи алат, мерне инструменте водећи рачуна о безбедности на раду, израђује модел, процењује свој рад и предлаже унапређење постојећег модела.

ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТ ПРЕДМЕТ: ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК ОД ПЕТОГ ДО ОСМОГ РАЗРЕДА

САДРЖАЈ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
Лексички садржаји	Садржаји ће се реализовати кроз индивидуални, фронтални, групни и тимски облик рада са усмереношћу на интегративни, тематски и пројектни приступ кроз: - Учешће у пројектима Франкофонија - захтеви прилагођавају интересовањима и могућностима ученика кроз тимски и групни рад - уводи вршњачко учење кроз стварање ученичких наставних електронских материјала - продубљивање сарадње ученика и наставника - промовисање креативности, резултата

	рада; подршка стваралаштву и развоју личности ученика - повезују садржаји из француског језика, физике, историје, географије, ликовне културе и информатике уз уважавање искуства ученика и њихових ваншколских знања
Граматички садржаји	- ученици воде кроз различите начине учења и представљања резултата рада (мапе ума, временске осе, питања, стрип, плакат, сажетак...) - ученици обучавају да користе различите веб 2.0 алате за изградњу знања и приказ резултата учења -Сарадња са различитим школама у земљи и путем пројеката реализованих на порталу <i>eTwinning</i> -Садржаји се повезују са реалним животом са циљем да буду усвојени као систем и да буду део функционалног знања ученика. --- -Уважавају се искуства ученика и њихова ваншколска знања и повезују се са наставним садржајима. -учешће у квизовима, такмичења
Језичка култура	-захтеви се прилагођавају процени тренутног стања, могућностима и склоностима ученика -менторски рад -диференцирану наставу -формативно процењивање процена постигнућа се користи за прилагођавање могућностима и склоностима ученика и посебну подршку напредовању ученика Овим активностима јачаће се ученичке компетенције Комуникација на француском језику, Учење како се учи и Дигитална писменост.

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТ

предмет: ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

разред: ПЕТИ И ШЕСТИ

САДРЖАЈ		НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	РАЗВОЈ ФИЗИЧКИХ СПОСОБНОСТИ (5. и 6. разред)	Концепција физичког и здравственог васпитања заснива се на јединству часовних, ванчасовних и ваншколских организационих облика рада, као основне претпоставке за остваривање циља кроз достизање исхода и стандарда овог васпитно-образовног подручја.
	ТЕСТИРАЊЕ И МЕРЕЊЕ (5. и 6. разред)	
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ	АТЛЕТИКА (5. и 6. разред)	Исходи представљају опис интегрисаних знања, вештина, ставова и вредности ученика у три предметне области: - физичке способности - моторичке вештине, спорт и спортске дисциплине - физичка и здравствена култура. Планирани програмски садржаји, усмерени на: - развијање физичких способности, подстицање ученика на самостално вежбање и учвршћивање правилног држања тела, - усвајање моторичких знања, умења и навика и - стицање знања, вештина, ставова и вредности о вежбању, физичком васпитању, спорту, рекреацији и здрављу остварују се кроз: - обавезне организационе облике рада (часови физичког и здравственог васпитања и обавезне физичке активности ученика), као и - остале организационе облике рада (ванчасовне и ваншколске активности: слободне активности- спортске секције, Недеља школског спорта, активности у природи, школска и ваншколска спортска такмичења, корективно-
	ОСНОВЕ ТИМСКИХ И СПОРТСКИХ ИГАРА: Рукомет (5. разред) Кошарка (6. разред)	
	СПОРТСКА ГИМНАСТИКА (5. и 6. разред)	
	РИТМИКА (девојчице) И ПЛЕС СПОРТСКЕ ИГРЕ (дечац) (5. и 6. разред)	
	ПОЛИГОНИ (6.разред)	
	ФИЗИЧКО ВЕЖБАЊЕ И СПОРТ (5. и 6. разред)	
ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА	ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ (5. и 6. разред)	

		педагошки рад). Садржаји се реализују кроз фронтални, групни и индивидуални облик рада, са тежиштем на практичном раду. Садржаји тема којима се подразумева стицање знања, вештина, ставова и вредности о вежбању, физичком васпитању, спорту, рекреацији и стицање знања, вештина, ставова и вредности о здрављу реализују се кроз све организационе облике рада уз практичан рад. Програмски садржаји се остварују кроз следеће фазе: - утврђивање стања - одређивање радних задатака за појединце и групе ученика - утврђивање средстава и метода за остваривање радних задатака - остваривање васпитних задатака - праћење и вредновање ефеката рада - оцењивање. При реализацији се поштује принцип уважавања индивидуалних карактеристика и способности ученика, при раду са ученицима смањених физичких способности и потешкоћама у савладавању садржаја и при раду са ученицима изузетних способности (диференцирани приступ). По потреби, са ученицима који имају лоше држање тела и здравствене потешкоће услед чега не могу да прате обавезни програм, реализује се прилагођен програм примерен здравственом стању ученика, у сарадњи са одговарајућом здравственом институцијом и лекаром специјалистом. Планираним активностима јачају се ученичке компетенције: Брига за здравље, Вештина сарадње, Решавање проблема, Естетска.
--	--	---

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ- ОБАВЕЗНЕ ФИЗИЧКЕ АКТИВНОСТИ
разред: ПЕТИ И ШЕСТИ

С А Д Р Ж А Ј	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
ОБАВЕЗНИ ПРОГРАМСКИ САДРЖАЈИ ▪ Кондиционо вежбање (5. и 6. разред) ▪ Основе тимских и спортских игара: - Мали фудбал (5. разред) - Рукомет /мини-рукомет (6. разред)	Обавезне физичке активности ученика доприносе остваривању постављеног циља и исхода физичког и здравственог васпитања. Планирани програмски садржаји, усмерени на: - развијање физичких способности, подстицање ученика на самостално вежбање и учвршћивање правилног држања тела, - усвајање моторичких знања, умења и навика и - стицање знања, вештина, ставова и вредности о вежбању, физичком васпитању, спорту, рекреацији и здрављу остварују се: - делом кроз часове у оквиру редовног распореда, а - делом према посебном распореду кумулативно током тромесечја.
ПРЕПОРУЧЕНИ ПРОГРАМСКИ САДРЖАЈИ Активности по избору Стручног већа, које се предлажу узимајући у обзир: - садржај Наставног програма физичког и здравственог васпитања - материјално-техничке и просторне услове школе - потребе и интересовања ученика - школско окружење и могућности локалне самоуправе.	Часови се организују у школским спортским вежбалиштима, у складу са просторно-техничким условима рада школе. Садржаји се реализују кроз фронтални, групни и индивидуални облик рада, са тежиштем на практичном раду. Програмски садржаји се остварују кроз следеће фазе: - утврђивање стања - одређивање радних задатака за појединце и групе ученика - утврђивање средстава и метода за остваривање радних задатака - остваривање васпитних задатака - праћење и вредновање ефеката рада - оцењивање.

	При реализацији се поштује принцип уважавања индивидуалних карактеристика и способности ученика (диференцирани приступ). Планираним активностима јачају се ученичке компетенције: Брига за здравље, Вештина сарадње, Решавање проблема, Естетска.
--	---

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТ
предмет: **ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ** разред: **СЕДМИ И ОСМИ**

С А Д Р Ж А Ј		НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
РАЗВИЈАЊЕ ФИЗИЧКИХ СПОСОБНОСТИ	РАЗВОЈ ФИЗИЧКИХ СПОСОБНОСТИ (7. и 8. разред)	Концепција физичког васпитања заснива се на јединству часовних, ванчасовних и ваншколских организационих облика рада, као основне претпоставке за остваривање циља овог васпитно-образовног подручја.
УСВАЈАЊЕ МОТОРИЧКИХ ЗНАЊА, УМЕЊА И НАВИКА	АТЛЕТИКА (7. и 8. разред)	Програмски садржаји усмерени су на три предметне области: - развијање физичких способности - усвајање моторичких знања, умења и навика - теоријско образовање. Планирани програмски садржаји, усмерени на: - развијање физичких способности, подстицање ученика на самостално вежбање и учвршћивање правилног држања тела, - усвајање моторичких знања, умења и навика и - стицање одређених знања путем којих ће ученици упознати суштину процеса физичког вежбања и законитости развоја младог организма, као и стицање хигијенских навика остварују се кроз:
	СПОРТСКЕ ИГРЕ: Одбојка (7. разред) Одбојка, кошарка (8. разред)	
	ВЕЖБЕ НА СПРАВАМА И ТЛУ (7. и 8. разред)	
	РИТМИЧКА ГИМНАСТИКА (девојчице) И ПЛЕС СПОРТСКЕ ИГРЕ (дечаци) (7. и 8. разред)	

ТЕОРИЈСКО ОБРАЗОВАЊЕ	ТЕОРИЈСКО ОБРАЗОВАЊЕ (7. и 8. разред)	- часове редовне наставе, као и - остале организационе облике рада (слободне активности-спортске секције, Недеља школског спорта, активности у природи, школска и ваншколска спортска такмичења, корективно-педагошки рад). Садржаји се реализују кроз фронтални, групни и индивидуални облик рада, са тежиштем на практичном раду. Садржаји тема којима се подразумева стицање одређених теоријских знања која омогућавају ученику да схвати законитости процеса физичког вежбања и законитости развоја младог организма, као и стицање хигијенских навика реализују се кроз све организационе облике рада уз практичан рад. Програмски садржаји се остварују кроз следеће фазе: - утврђивање стања - одређивање радних задатака за појединце и групе ученика - утврђивање средстава и метода за остваривање радних задатака - остваривање васпитних задатака - праћење и вредновање ефеката рада - оцењивање. При реализацији се поштује принцип уважавања индивидуалних карактеристика и способности ученика, при раду са ученицима смањених физичких способности и потешкоћама у савладавању садржаја и при раду са ученицима изузетних способности (диференцирани приступ). По потреби, са ученицима који имају лоше држање тела и здравствене потешкоће услед чега не могу да прате обавезни програм, реализује се прилагођен програм примерен здравственом стању ученика, у сарадњи са одговарајућом здравственом институцијом и лекаром специјалистом.
----------------------	---	---

Школски програм ОШ“Бранислав Нушић“ од 2018/19. до 2021/22.

		Планираним активностима јачају се ученичке компетенције: Брига за здравље, Вештина сарадње, Решавање проблема, Естетска.
--	--	--

ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТ
предмет: ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО разред: пети и шести

САДРЖАЈ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
Информационо-комуникациона технологија	Садржаји ће се реализовати применом методе практичног извођења, дијалошке и демонстрационе методе, методе учења заснованог на истрази, пројектне наставе, методе изокренуте учионице, хибридног учења и вршњачког учења. Најзаступљенији облици рада биће рад у паровима и фронтални облик рада. Наставне активности ће бити дизајниране у складу са САМР моделом за интеграцију технологије у процес учења. Инсистираће се на функционализацији стечених знања у виду производње дигиталних материјала намењених познатој публици. Развијаће се вештине решавања проблема у реалним животним ситуацијама.
Дигитална писменост	Техничка знања ће се стицати кроз конструкцију знања из области културе и уметности. Ученици ће конструисати знања кроз рад у алатима за обраду слике, текста, мултимедијалних презентација, мапа ума, оса времена, инфографика... У функцији учења биће и школска платформа за учење на даљину. Продукти учења биће постављани на различита веб-места (блог, сајт) и учињени доступним свим заинтересованим корисницима. На овај начин биће јавно промовисан рад ученика и појачана унутрашња мотивација за учење..
Програмирање	Кроз наставне активности, јачаће се ученичке компетенције <i>Дигитална писменост, Учење како се учи, Комуникација на матерњем језик, Комуникација на страном језику, Социјалне и грађанске компетенције, Културна свест и експресија</i>

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТ

предмет: ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

разред: ПЕТИ, ШЕСТИ, СЕДМИ И ОСМИ

САДРЖАЈ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
ДЕМОКРАТИЈА И ДЕМОКРАТСКО ГРАЂАНСКО ДРУШТВО	Садржаји ће бити реализовани кроз интерактивне наставне методе у складу са принципима активне, проблемске и истраживачке наставе с циљем да ученици развију сопствене личности, ставове и вредности и потенцијал уз поштовање других особа, њиховог идентитета и уважавање њихових потреба и интереса.
ЉУДСКА ПРАВА	Активности у току реализације: • подстицање сарадње, развијање и примењивање вештина ненасилне комуникације • дискутовање, преговарање, вођење дијалога, изражавање и размена мишљења уз узајамно слушање и уважавање саговорника
ГРАЂАНСКА ПРАВА	• развијање вештина критичког расуђивања и аргументовања ставова • охрабривање ученика да искажу сопствене потребе и интересовања • продубљивање сарадње ученика и наставника • повезивање властитог искуства са садржајима предмета грађанско васпитање
ДЕЧЈА ПРАВА	• повезивање садржаја предмета грађанско васпитање са садржајима других предмета • подстицање на размишљање о актуелним друштвеним дешавањима • истраживање актуелних проблема: прикупљање, критичко преиспитивање и проверавања податка из више извора са систематизацијом прикупљених података • посете библиотекама и музејима • вежбање умећа излагања • писање прича и цртање цртежа према обрађеним темама и израда паноя • критичко процењивање сопственог и туђег рада Циљ одабраних активности је јачање следећих компетенција код ученика: • комуникација на матерњем језику • културно изражавање

	• дигиталне компетенције • међуљудске и грађанске компетенције • рад са подацима и информацијама
--	--

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ - ИЗАБРАНИ СПОРТ

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ

предмет: **ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ - ИЗАБРАНИ СПОРТ**

разред: **СЕДМИ И ОСМИ**

САДРЖАЈ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
Спортска грана по избору ученика. Предлог за изабрани спорт даје стручно веће наставника физичког васпитања, у складу са просторно-техничким условима школе и узрасним карактеристикама ученика. У нашој школи постоје услови за реализацију следећих спортских грана: рукомет кошарка одбојка фудбал атлетика вежбе на справама и тлу. Ученицима ће бити понуђене по две индивидуалне и колективне спортске гране, зависно од узраста ученика, односно програмског садржаја предвиђеног у настави Физичког васпитања. Избор спортске гране врши се на нивоу одељења- прихвата се спорт за који се определило највише ученика.	Планирани програмски садржаји, коју чини следећа структура: - развијање физичких способности - спортско-техничко образовање ученика (обучавање и усавршавање технике изабраног спорта) - индивидуална и колективна тактика изабраног спорта - правила изабраног спорта и - теоријско образовање из области изабраног спорта остварују се кроз: - часове редовне наставе, као и - школска и друга спортска такмичења. Програмске садржаје сачињавају предметни наставници, на основу опредељења ученика. Часови се организују у оквиру редовног распореда часова, у школским спортским вежбалиштима. Садржаји се реализују кроз фронтални, групни и индивидуални облик рада, са тежиштем на практичном раду. Програмски садржаји се остварују кроз следеће фазе: - утврђивање стања - одређивање радних задатака за појединце и групе ученика - утврђивање средстава и метода за остваривање радних задатака - остваривање васпитних задатака - праћење и вредновање ефеката рада

	- оцењивање. При реализацији се поштује принцип уважавања индивидуалних карактеристика и способности ученика. Планираним активностима јачају се ученичке компетенције: Брига за здравље, Вештина сарадње, Решавање проблема, Естетска.
--	---

ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ предмет: ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО разред: седми

САДРЖАЈ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
Информационо-комуникациона технологија	Садржаји ће се реализовати применом методе практичног извођења, дијалогске и демонстрационе методе, методе учења заснованог на истрази, пројектне наставе, методе изокренуте учионице, хибридног учења и вршњачког учења. Најзаступљенији облици рада биће рад у паровима и фронтални облик рада. Наставне активности ће бити дизајниране у складу са САМР моделом за интеграцију технологије у процес учења. Инсистираће се на функционализацији стечених знања у виду производње дигиталних материјала намењених познатој публици. Развијаће се вештине решавања проблема у реалним животним ситуацијама.
Дигитална писменост	Техничка знања ће се стицати кроз конструкцију знања из области културе и уметности. Ученици ће конструисати знања кроз рад у алатима за обраду слике, израду докумената, презентација, мапа ума, оса времена, инфографика... У функцији учења биће и школска платформа за учење на даљину. Продукти учења биће

Програмирање	постављани на различита веб-места (блог, сајт) и учињени доступним свим заинтересованим корисницима. На овај начин биће јавно промовисан рад ученика и појачана унутрашња мотивација за учење.. Кроз наставне активности, јачаће се ученичке компетенције <i>Дигитална писменост, Учење како се учи, Комуникација на матерњем језик, Комуникација на страном језику, Социјалне и грађанске компетенције, Културна свест и експресија</i>
--------------	---

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ

предмет: **ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО** разред: **осми**

САДРЖАЈ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
Табеларни прорачуни	Садржаји ће се реализовати применом методе практичног извођења, дијалогске и демонстрационе методе, методе учења заснованог на истрази, пројектне наставе, методе изокренуте учионице, хибридног учења и вршњачког учења.
Изборни модули <u>Програмирање</u> <u>Презентације на мрежи</u>	Најзаступљенији облици рада биће рад у паровима и фронтални облик рада. Наставне активности ће бити дизајниране у складу са САМР моделом за интеграцију технологије у процес учења. Инсистираће се на функционализацији стечених знања у виду производње дигиталних материјала намењених познатој публици. Развијаће се вештине решавања проблема у реалним животним ситуацијама.
Израда самосталног пројекта	Техничка знања ће се стицати кроз конструкцију знања из области културе и уметности. Ученици ће конструисати знања кроз рад у алатима за обраду слике, израду докумената, презентација, мапа ума, оса времена, инфографика... У функцији учења биће и школска платформа за учење на даљину. Продукти учења биће постављани на различита веб-места (блог, сајт) и учињени доступним свим

	заинтересованим корисницима. На овај начин биће јавно промовисан рад ученика и појачана унутрашња мотивација за учење. Логика и технике програмирања ће бити развијане кроз израду класичних и мобилних апликација потребних ученицима Школе. Кроз наставне активности, јачаће се ученичке компетенције <i>Дигитална писменост, Учење како се учи, Комуникација на матерњем језик, Комуникација на страном језику, Социјалне и грађанске компетенције, Културна свест и експресија</i>
--	---

ДОМАЋИНСТВО

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ

Предмет: **ДОМАЋИНСТВО**

Разред: **СЕДМИ И ОСМИ**

САДРЖАЈ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
Савремено домаћинство и породица - садржаји се реализују у VII разреду	Садржаји ће се реализовати селективно и поступно. Концепција програма пружа широке могућности за примену различитих наставних метода, као и употребу информационих технологија. Примењиваће се индивидуални, фронтални и групни облик рада са усмереношћу на мултидисциплинарни приступ темама са циљем да се ови садржаји представе и усвоје као систем, кроз: ➤ хоризонталне и вертикалне повезаности у оквиру предмета и између различитих наставних предмета ➤ уважавање искуства, учења и знања која ученици стичу ван школе и њихово повезивање са садржајима наставе ➤ Учењем путем решавања проблема (посматрањем, закључивањем, проценивањем) ➤ Концепција програма пружа широке могућности за примену различитих наставних метода (израда панора, табеларни прикази, дијаграми, анкете...) као и употреба електронских наставних материјала (квизова, асоцијација, питалица) као подршка у учењу ➤ прикупљање, критички преиспитивање и проверавање податке из више извора ➤ практичну примену знања о уређењу стамбеног простора, хигијенско одржавање стана, примена техничких уређаја у стану, заштита животне околине
Култура становања - садржаји се реализују у VII разреду	
Култура одевања - садржаји се реализују у VII разреду	
Култура понашања - садржаји се реализују у VII разреду	
Средства за одржавање личне хигијене и хигијене стана - садржаји се реализују у VIII разреду	

Исхрана човека - садржаји се реализују у VIII разреду	➤ практичну примену знања о култури савременог одевања, својства материјала одеће и обуће - оспособљавање ученика за савремено и културно одевање и одржавање одеће и обуће и њихово правилно коришћење ➤ практичну примену знања о припремању и чувању намерница, планирању дневних obroka и састављању јеловника Кроз наставне активности, јачаће се ученичке компетенције: <i>Комуникација на матерњем језику, Учење како се учи, Дигитална писменост и математичка писменост и основна знања из науке и технологије, Међуљудска и грађанска компетенција.</i>
---	--

ЧУВАРИ ПРИРОДЕ

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТ
предмет: ЧУВАРИ ПРИРОДЕ разред: ПЕТИ И ШЕСТИ

САДРЖАЈ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
Положај и улога човека у природи	Садржаји ће се реализовати селективно и поступно. Концепција програма пружа широке могућности за примену различитих наставних метода, као и употребу информационих технологија. Примењиваће се индивидуални, фронтални и групни облик рада са усмереношћу на мултидисциплинарни приступ темама са циљем да се ови садржаји представе и усвоје као систем, кроз: ✓ длазак у природу ради прикупљања биљака ✓ осету Ботаничке баште "Јевремовац" која омогућава упознавање ученика са тропским и субтропским биљкама ✓ овеживањем садржаја са знањем из природе и друштва ✓ ученици се воде кроз различите начине учења и представљања резултата рада (панои, питања, плакат, теренски рад у природи, дискусија, представљање видео материјала, дебата, математички задаци и експеримент) ✓ оришћење технике микроскопирања Овим активностима јачаће се ученичке компетенције: Комуникација на матерњем језику, Учење како се учи, Дигитална писменост и математичка писменост и основна знања из науке и технологије, Међуљудска и грађанска компетенција.
Природна богатства и одрживо коришћење	
Одговоран однос према одрживости животне средине	
Одрживост, животна средина и утицај човека	
Компоненте животне средине	
Извори и последице загађивања животне средине	
Одговоран однос према здрављу	
Биодиверзитет- биолошка разноврсност	
Одговоран однос према животињама	
Одговоран однос према разноврсности живог света	

**ПОСЕБНИ ПРОГРАМИ ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОГ РАДА СА
УЧЕНИЦИМА**

ДОПУНСКА НАСТАВА

Допунска настава је средство **педагошке интервенције** у ситуацијама у којима се кроз редовну наставу не могу постићи резултати код једног дела ученика.

Разлоге због којих је допунска настава неопходана подршка ученицима Основне школе „Бранислав Нушић” који не успевају да одговоре привремено или континуирано на захтеве обавезних програма наставе препознали смо у следећем:

- Специфичне психомоторне сметње
- Често и дуготрајно изостајање извесног броја ученика посебно из осетљивих друштвених група
- Социјални аспект проблема са посебним нагласком на недостатку услова за развој радних навика и позитивног везивања за учење и школу; изостанак образовне подршке породице због веома ниског образовног статуса родитеља
- Емоционални проблеми повезани са стањима акутног или хроничног стреса.

ПЛАНСКИ ОКВИР РЕАЛИЗАЦИЈЕ ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ У ОШ“БРАНИСЛАВ НУШИЋ”

Области деловања	Начини реализације	Индикатори/показатељи промена
АНАЛИЗА	На крају школске године стручна већа утврђују кључне садржаје - теме у оквиру својих предметних области које је са тешкоћама савладало више од 20% ученика	Систематичнији планови допунске наставе са јасно дефинисаним стратегијама деловања
ПЛАНИРАЊЕ	Наставници који предају исте предмете заједно планирају допунску наставу са променом приступа и стратегија у односу на претходну годину, а везано за теме утврђене анализом	Посећеност часова допунске наставе повећана за више од 30% Смањен број слабих оцена у односу на претходну годину
ПОДРШКА УЧЕНИЦИМА УКЉУЧЕНИМ У ДОПУНСКУ НАСТАВУ	-Рад са групом ученика истог одељења на областима утврђеним планом -Индивидуални рад са учеником коме је потребно да методе учења буду посебно прилагођене -Менторски рад са групом ученика који постижу добре резултате у припреми за вршњачку подршку у учењу	-Формативне оцене се примењују у функцији мотивисања -Портфолио ученика садржи сведочанства о напредовању која су уверљива за све заинтересоване -Самопоуздање и мотивација ученика за учење се повећава

ПОСЕБНИ ОБЛИЦИ ПОДРШКЕ УЧЕНИЦИМА УКЉУЧЕНИМ У ДОПУНСКУ НАСТАВУ	-Кроз учешће у пројекту „Образовање за све“ Школа „Бранислав Нушић“ добила је педагошког асистента. Његовим ангажманом наставу обогаћујемо кроз следеће видове подршке ученицима, па и допунску наставу: -посете породицама ученика који нередовно похађају наставу -индивидуални рад са ученицима са материјалима који су наставници припремили -понекад је присутан на часовима допунске наставе заједно са наставником	Повећана укљученост ученика у наставни процес из осетљивих друштвених група Рад на часовима допунске наставе са мањим групама ученика или индивидуализован рад. Повећан степен индивидуализације у допунском раду са ученицима са врло специфичним тешкоћама (емоционалне, социјалне, когнитивне природе)
ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ ПОДРШКЕ ПОРОДИЦЕ ПРАЋЕЊУ УЧЕНИКА УКЉУЧЕНИХ У ДОПУНСКУ НАСТАВУ	Редовно информисање родитеља о напредовању детета; Инструкције родитељима за додатна увежбавања код куће	Повећање процента родитеља који разумеју разлоге због којих је детету потребна подршка у учењу; Припремање и оснаживање родитеља да учествују у пружању подршке свом детету у учењу и напредовању.

ДОДАТНА НАСТАВА

Додатна настава је посебан облик наставе организован за ученике који су успешно савладали програм у редовној настави и показују изразите склоности и интересовања за одређене области или предмете.

Рад са ученицима на додатној настави у пружа највеће могућности за **развој свих компетенција и саморегулисано учење**.

Интердисциплинарни приступ даје посебан смисао додатној настави, развија унутрашњу мотивацију за учење, повезивање знања у логичке целине и откривање применљивости система знања у пракси и свакодневном животу.

ПЛАНСКИ ОКВИР РЕАЛИЗАЦИЈЕ ДОДАТНЕ НАСТАВЕ У ОШ“БРАНИСЛАВ НУШИЋ“

Области деловања	Начини реализације	Индикатори/показатељи промена
АНАЛИЗА ИНТЕРЕСОВАЊА И ПОТРЕБА УЧЕНИКА	На крају школске године стручна већа спроводе анкету којом утврђују листу тема за које су ученици заинтересовани.	Планови додатне наставе у већој мери уважавају потребе и интересовања ученика ОШ „Бранислав Нушић“
ПЛАНИРАЊЕ	Тематско – интердисциплинарно планирање; Планирање припрема ученика за такмичење Планирање истраживачких пројеката и пројеката учења Планирање менторског индивидуалног рада са посебно даровитим ученицима	Развијање разноврсних метода и приступа у раду са ученицима укљученим у додатну наставу. Повећана унутрашња мотивација за рад ученика јер могу да изаберу стратегију, метод рада који одговара његовој личности, и интересовањима.
САМОРЕГУЛИСАНО УЧЕЊЕ У ОКВИРУ ДОДАТНЕ НАСТАВЕ	-подстицање међупредметних компетенција код ученика -Дефинисање јасног циља учења и веза са животним ситуацијама -Подстицање сарадничког учења -Подстицање критичког мишљења -Задавање изазовних задатака који подстичу „учење путем открића“ -Подстицање на коришћење	Активност и укљученост ученика се знатно повећава Активност наставника је консултативног – менторског типа Когнитивне и креативне стратегије у раду и ученика и наставника развијају се и квалитативно и квантитативно.

	делотворних стратегија учења (мапе ума и сл.	
КОРИШЋЕЊЕ РАЗЛИЧИТИХ ИЗВОРА ИНФОРМАЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ НА ДОДАТНОЈ НАСТАВИ	Омогућен приступ Интернету у кабинетима где се изводи додатна настава; Ученици на часовима користе лап-топ, таблет, мобилне телефоне Омогућено сликање записа на табли или са екрана како би се служили белешкама у самосталном раду Упућивање на методологију избора литературе за решавање конкретних пројектних или других задатака	Ученици укључени у додатни рад оспособљени су за коришћење ИКТ-а у учењу Ученици укључени у додатну наставу знају начине како могу да дођу до потребних информација
ДОДАТНА НАСТАВА НА ТЕРЕНУ – ВАН УЧИОНИЦЕ	Теренске посете ради: учења, решавања конкретних задатака, истраживања на терену, израде делова пројеката. Посете: музејима, позориштима, научним институтима, лабораторијама, трибинама, концертима, изложбама...	Подизање нивоа опште културе ученика, повезивање са традицијом, развијање смисла за иницијативу, развијање културне свести и експресије.
ОБАВЕШТАВАЊЕ	Наставничко веће и родитељи ученика треба да буду упознати са темама које ће текуће школске године бити обрађиване на додатној настави	Неговање културе правременог, свестраног и тачног информисања у Школи „Бранислав Нушић“
ПРОМОЦИЈА УСПЕХА	Јавни часови: Презентација успешних пројеката учења – примери „добре праксе“ Ученици се похваљују и награђују за: - Успешно и истрајно учешће у пројектима - Постизање изузетних резултата на такмичењима - Спремност да својим делима и акцијама „победи самог себе“	Неговање самопоуздања ученика и подршке у личном развоју Промоција продуката пројеката другим ученицима Презентација продуката рада ученика на школским паноима, у школском часопису, школском сајту Представљање успеха ученика на састанцима школских тела,

		промоција родитељима на Савету родитеља
--	--	---

ПРОГРАМ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ ИНКЛУЗИВНОГ ОБРАЗОВАЊА

На основу Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС, бр. 88/2017“), лице са сметњама у развоју и инвалидитетом има право на образовање и васпитање које уважава његове образовне и васпитне потребе у систему образовања и васпитања, уз појединачну, односно групну додатну подршку у настави и учењу ли у посебној васпитној групи или школи.

Такође, лице са изузетним способностима има право на образовање и васпитање које уважава његове посебне образовне и васпитне потребе, у образовно-васпитном систему.

Циљ наведених мера је пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког ученика, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима.

Значајан број наших ученика долази из социо-економски и образовно депривирајућих средина, непотпуних породица, ванбрачних и разведених заједница, те поред емоционалних, постоје и материјални проблеми. Нашу школу карактеришу и велике разлике у образовном и материјалном статусу породица наших ученика. Ученицима којима је услед социјалне ускраћености, сметњи у развоју, инвалидитета, тешкоћа у учењу, ризика од раног напуштања школовања и других разлога потребна додатна подршка у образовању и васпитању, школа обезбеђује отклањање физичких и комуникацијских препрека, прилагођавање начина остваривања школског програма и израду, доношење и остваривање индивидуалног образовног плана (ИОП 1- прилагођавање начина рада и услова у којима се изводи образовно- васпитни рад, и ИОП 2- прилагођавање циљева, садржаја и начина остваривања програма наставе и учења, као и исхода образовно- васпитног рада). Такође, школа ће обезбедити ИОП 3, односно проширивање и продубљивање садржаја образовно- васпитног рада за ученика са изузетним способностима.

ИОП доноси Педагошки колегијум школе на предлог Тима за израду ИОПа, којег чине наставник разредне/предметне наставе, одељенски старешина, стручни сарадник, родитељ (или други законски заступник и педагошки асистент (или лични пратилац детета). У првој години рада по ИОП-у, план се вреднује тромесечно, а у свакој наредној години два пута у току школске године.

Стратегија, методологија и редослед спровођења подршке ученицима у ОШ „Бранислав Нушић“ је следећа:

Активности	Начин реализације	Носиоци реализације
Информисање Наставничког Већа, Савета родитеља и Школског одбора о планираним активностима Тима, у циљу подршке ученицима којима је потребна додатна образовна подршка	-Презентација Акционог плана Тима	- Чланови Тима за израду ИОПа

Увид у евалуације ИОПа и других мера подршке које су реализоване на крају класификационих периода	-Увид у евалуационе листе и дискусија у циљу креирања подршке у наредном периоду	-Одељењске старешине - Чланови Тима за израду ИОПа -Наставници разредне и предметне наставе
Евидентирање ученика којима је потребна подршка у образовању	-Израда педагошких профила ученика са слабијим постигнућима -Евидентирање ученика са изузетним школским постигнућима и успесима у такмичењима, као и ученика који показују висок степен интересовања за одређене образовне области	-Одељењске старешине -Чланови Тима за израду ИОПа -Наставници разредне и предметне наставе
Подршка наставницима у прилагођавању (измени) стандарда за ученике који прате наставу уз примену ИОПа	Давање практичних упутстава за израду ИОПа и диференцирање наставе у оквиру стручних већа	-Дефектолог -Педагог -Психолог
Израда ИОПа	-Формирање Тима за израду ИОП-а -Израда ИОП-а у складу са процењеним постигнућима ученика и на основу претходно примењених и вреднованих мера индивидуализације	-Одељењске старешине - Чланови Тима за израду ИОПа -Наставници разредне и предметне наставе
Подршка наставницима у раду са ученицима којима је потребна подршка у образовању	-Саветодавни рад и писање препорука и смерница у раду -Припремање часова диференциране наставе (по потреби) -Реализација, евалуација и размена искустава	- Чланови Тима за израду ИОПа -Наставници разредне и предметне наставе
Рад са ученицима којима је потребна подршка у образовању	-Индивидуални и групни рад -Примена општег реедукативног метода -Допунска настава	-Педагошки асистент - Чланови Тима за израду ИОПа

Рад са ученицима који похађају наставу уз примену ИОПа 2, у посебној групи (комбинованом одељењу)	-Настава у мањој групи (комбинованом одељењу) -Пружање психолошке подршке ученицима кроз индивидуалне разговоре са психологом и педагогом школе	-Дефектолог -Предметни наставници -ППслужба
Сарадња са родитељима	-Посета породицама ученика -Информисање родитеља о предузетим мерама -Учешће родитеља у свим фазама израде и спровођења ИОПа, а посебно приликом вредновања -Саветодавни рад	-Педагошки асистент - Чланови Тима за израду ИОПа
Креирање и реализација активности за афирмисање успешних ученика у свим областима ИОПа	-Афирмисање тих ученика на Педагошком и другим већима - Презентација информација (продуката,фотографија) о њиховом успеху на централни пано школе и на школски веб-сајт -Креирање и укључивање у пројектне активности тих ученика, где се они представљају и говоре о својим успесима другим ученицима	- Чланови Тима за израду ИОПа -Наставници разредне и предметне наставе
Сарадња са Интерресорном комисијом општине Вождовац	-Припремање и достављање потребне документације	- Чланови Тима за израду ИОПа
Сарадња са локалном заједницом (Центром за социјални рад,установама здравствене заштите, Центром за таленте и другим организацијама које подржавају развој ученика)	-Размена информација , остваривање подршке Центра за социјални рад и здравствених установа школи, координација рада ученика и Центра за таленте	- Чланови Тима за израду ИОПа -Наставници разредне и предметне наставе и представници локалне заједнице
Праћење и вредновање свих видова подршке ученицима	-Евидентирање степена напредовања ученика	- Чланови Тима за израду ИОПа

	увидом у школски успех и оствареност ИОП-а -Квалитативна процена сарадње са установама локалне заједнице	-Одељењске старешине
--	---	----------------------

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Тема/Садржај	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	Подручја интердисциплинарности
Брига о заштити животиња	Посета зоолошком врту Обележавање светског дана станишта – 6.октобар Писање састава на тему- моја омиљена животиња Истраживачки радови ученика на тему „ Веза између живих бића и места где станују “	Биологија Чувари природе Свет око нас Природа и друштво
Рециклажа и депоније	Истраживачки радови на тему „ Чување енергије и редукција загађења “ Ученици припремају презентацију на тему“ Значај рециклаже у савременом друштву “ Изложба предмета од природних материјала	Биологија Чувари природе
Култура здравља природе и човека	Едукативно предавање у сарадњи са МУП-ом и другим стручњацима:“Превенција злоупотребе болести зависности“ Изложбе поводом: • 31. марта-Светског дана пушења • 7.априла- Светског дана здравља • 22. априла Дана планете Земље • 5.јуна Светског дана заштите животне средине	Биологија Чувари природе Ликовна култура Информатика и рачунарство
Брига о заштити биљака	Сађење јелке са бусеном у школској башти после Нове	Биологија Чувари природе

	године Сакупљање, селекција и израда слика од пресованог биља Лековите биљке-правилно сакупљање, чување и припремање Израда паноа- лековите биљке	
Еколошке разгледнице	Сликање на тему заштите животне средине Посета ботаничкој башти и изложба фотографија Посета природњачком музеју и изложба фотографија БИРАМО НАЈЛЕПШУ ЕКОЛОШКУ ПОРУКУ	Ликовно Биологија Фото-кино секција

ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА И СПОРТСКИХ АКТИВНОСТИ

САДРЖАЈ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
Такмичења у спортским дисциплинама, које су прилагођене узрасту, могућностима и афинитетима ученика, сходно просторно-техничким условима школе. Спортске дисциплине у којима ће се ученици такмичити усклађене су са програмом такмичења „Спортског савеза Београда- огранак за школска спортска такмичења“: - за ученике од I до IV разреда: -полигон; -елементарна игра „Између две ватре“; -атлетске дисциплине, за које постоје услови за реализацију: скок у даљ из места, трчање на 30м; - за ученике од V до VIII разреда: -атлетске дисциплине за које постоје	Програмом школског спорта и спортских активности обухваћени су сви ученици од I до VIII разреда. Реализује се кроз „Недељу школског спорта“, по једном у току полугодишта, кроз такмичења у планираним спортским дисциплинама. - за ученике од I до IV разреда, такмичења планира стручно веће наставника разредне наставе; избор спортских дисциплина је усклађен са узрастом ученика; такмичења у предвиђеним дисциплинама реализују се у трајању од недељу дана у оба полугодишта: -у I полугодишту: такмичења индивидуалног карактера у полигону (I и II разред), међуодељенска такмичења (Куп-систем) у елементарној игри „Између две ватре“ (III и IV разред); -у II полугодишту: такмичења индивидуалног

услови за реализацију: скок у даљ из места, трчање на 30 m; -колективне спортске гране, за које постоје услови за реализацију: фудбал, кошарка, одбојка, рукомет. • Спортске активности у природи	карактера у атлетским дисциплинама: скок у даљ из места (I и II разред), трчање на 30 m (III и IV разред). • за ученике од V до VIII разреда, такмичења планира Стручно веће наставника физичког васпитања и изабраног спорта; избор спортских дисциплина за сваку школску годину врши се у складу са полом ученика, као и на основу одзива ученика у претходној школској години; такмичења у предвиђеним дисциплинама реализују се у трајању од недељу дана у I полугодишту и трајању од три недеље у II полугодишту: -у I полугодишту: такмичења индивидуалног карактера у атлетским дисциплинама: скок у даљ из места, трчање на 30 m; - у II полугодишту: међуодељењска такмичења (Куп-систем) у одабраној колективној спортској грани за дечаке и за девојчице. • Организовање спортског дана на Ади Цигалији за ученике млађих разреда • Организовање пешачке туре од подножја до врха Авале, уз пригодне спортске игре на отвореним теренима Реализацијом ових активности очекује се примена стечених моторичких знања, умења и навика и теоријских знања; развијање позитивног става према физичком вежбању у свакодневном животу и практиковању здравог начина живота; подстицање садржајног и целисходног коришћења слободног времена; развијање сарадње са другим ученицима и неговање другарства и пријатељства; развијање свести о развоју физичких способности, важности сопственог здравља и његовог очувања, као и потреби превенције непожељних видова понашања. Овим активностима јачају се ученичке компетенције Брига за здравље, Вештина сарадње, Решавање проблема.
--	--

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА И ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА

Програм превенције насиља злостављања и занемаривања представља посебан вид подршке ученицима и у сегменту безбедност и у стварању позитивне и подстичуће атмосфере у школи.

Специфичности рада у овој области у школи „Бранислав Нушић“ су:

- у реализацију програма су укључени сви чланови колектива
- дугогодишњи рад у овој области: школа је била укључена у пројекат „Школа без насиља“ као партнерска школа; у пројекат Завода за унапређивање васпитања „Превенција преступничког понашања“
- доследном применом законски одређених аката, али и интерним правилницима и акционим плановима реаговања у ситуацијама насиља или сумње да ће до насиља доћи.

У наредном периоду акценат у раду из ове области ставићемо на развијање компетенција К-2 и К-4 код ученика и родитеља, и унапређивању унутрашње мреже заштите

ПЛАНСКИ ОКВИР РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА ПРЕВЕНЦИЈЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА У ОШ „ БРАНИСЛАВ НУШИЋ“

Област деловања	Начини реализације	Исходи-показатељи промена
ФИЗИЧКА БЕЗБЕДНОСТ	• константно сређивање и уређење школског простора • редовна дежурства наставника	• смањен број повреда • безбеднија атмосфера у школи
ПОЗИТИВНО ВЕЗИВАЊЕ ЗА ШКОЛУ	• Кроз реализацију наставних и ваннаставних активности, секција, такмичења, пројеката и школских манифестација	• реституција већег броја ученика • креирање позитивне атмосфере у школи • ојачан осећај припадности
ПРЕВЕНТИВНЕ МЕРЕ ЗАШТИТЕ	• часови одељењске заједнице, трибине, акције, радионице на тему јачања социјалних вештина ученика и подизању степена одговорности за своју безбедност	• ученици су оснажени да се одбране и предупредe ситуације насиља било ког облика • атмосфера у школи која осуђује недисциплину на часовима и насилничко понашање •

ИНТЕРВЕНТНЕ МЕРЕ	• спровођењем процедура реаговања у ситуацијама насиља • ИПЗ за ученике код којих је примећен проблем у понашању • сарадња са МУП-ом и ЦСР	• васпитно дисциплинске мере су адекватне, реално изречене • усвајање техника ненансилне комуникације код ученика код којих је примећен проблем у понашању
-------------------------	--	---

СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ

Ваннаставне активности су подручје рада школе у оквиру кога се ученици **позитивно везују за школу као „пријатно место за боравак и дружење“**. Остајањем у Школи после наставе уз активан и осмишљен ангажман кроз слободне активности ученици Школе „Бранислав Нушић“ негују своје таленте, склоности, интересовања. Имају могућности да промовишу **тимски дух** који је већ **„бренд“** наше Школе, позову на сарадњу и интеракцију не само непосредне учеснике образовног процеса, већ и партнере и сараднике из шире локалне заједнице - родитеље, рођаке, пријатеље из суседних школа, фирме из окружења, организације и друштва. Кроз овај сегмент деловања Школа „Бранислав Нушић“ постаје прави **центар учења, средина подстицајна за учење, која има својеврсна обележја и културу**.

Рад са ученицима у оквиру ваннаставних активности пружа највеће могућности за **развој свих компетенција, а посебан је акценат на компетенцијама за предузетништво и рано каријерно откривање и вођење као и развијање СТЕМ компетенција**.

Специфичан приступ у реализацији ваннаставних активности у Школи „Бранислав Нушић“ је у повезивању предметне и разредне наставе у радне групе у оквиру оних ваннаставних активности који својим садржајем омогућавају такво међугенерациско окупљање као и остваривање пројектне наставе.

Интердисциплинарни приступ који смо посебно заступили у концепцији ваннаставних активности формира систем вештина и знања применљивих и употребљивих у свакодневном животу.

**ПЛАНСКИ ОКВИР РЕАЛИЗАЦИЈЕ СЛОБОДНИХ АКТИВНОСТИ У
ОШ “БРАНИСЛАВ НУШИЋ”**

Области деловања /Садржаји	Начини реализације
ПРИМЕЊЕНА НАУКА И ИСТРАЖИВАЊЕ • Млади математичари • Млади географи • Млади еколози • Млади физичари • Свакодневни живот у прошлости • Чувари природе	Кроу примену пројектне наставе, -постављање научних питања и проблемских задатака -уознавање са основним постулатима методологије истраживања у предметној области -продукција тема за истраживачке радове -мини научна истраживања -ученици старијих и млађих разреда кроз менторску сарадњу и вертикално вршњачко учење су укључени у заједничке активности. Специфичано за Школу „Бранислав Нушић“ је ангажовање ученика у продуженом боравку у оквиру „малих научно – експерименталних“ радионица где откривају прве научне појмове и задовољавају своје потребе за одговорима на бројна питања о свету који их окружује, а у циљу развоја СТЕН компетенција.
КРЕАТИВНА ПРОДУКЦИЈА • Рецитатори • Ликовни ствараоци • Новинари • Групе певача, соло певачи, школски хор • Песници	Уознавање са тековинама културе и уметности у оквиру предметног подручја(позната дела у области сликарства, књижевности, музике...) уз промену пројектне наставе. Подстицање креативне продукције идеја појединаца и група ученика Менторско вођење наставника до коначног креативног продукта У овим активностима сарађују ментори разредне и предметне наставе и укључени су ученици и млађих и старијих разреда наше Школе. Посебан је ангажман ученика из одељења продуженог боравка Презентација креативних продуката на изложбама, смотрема, такмичењима, школским свечаностима. Пормоција школске културе кроз традиционалне манифестације Школе „Бранислав Нушић“: • Дан отворених врата Школе „Бранислав Нушић • „Ја имам таленат“ • „Нушићев вашар“ • Школски електронски часопис “Нушић навигатор“ • „Мајска песничка сусретања“ • Смотра рецитатора • „Најраспеваније одељење“ • Школски наградни литерарни и

	ликовни конкурс у поводу Нушићевих дана
ТЕХНИЧКЕ И РАДНО – ПРОИЗВОДНЕ АКТИВНОСТИ • Модули – од идеје до реализације • Конструкторско моделовање • Предмети од рециклираног материјала • Папирно моделарство	Учи специфичне технике неопходне за изабрану грану стваралаштва Користи материјале и алате Израђује скице будућих модела Уз ментроски рад наставника групно или индивидуално приступа изради модела или производа кроз пројекте и примену пројектне наставе Моделе излаже на такмичењу, школској смотри талената или „Нушићевом вашару“ Стиче увид у своје креативно – продуктивне потенцијале, охрабрује се да размишља о избору будућег занимања - елементи професионалне оријентације и каријерног усмеравања У ову групу активности укључујемо искључиво ученике од петог до осмог разреда.
СПОРТСКО – РЕКРЕАТИВНЕ АКТИВНОСТИ • Штафетне игре • Атлетика • Покренимо нашу децу (ПОНАДЕ) • Фудбал • Кошарка • Рукомет • Одбојка	Штафетне игре и атлетика се одвијају у оквиру Недеље школског спорта од првог до четвртог разреда. Свакодневна физичка активност ученика од првог до четвртог разреда уз подршку учитеља из наставе и учитеља из продуженог боравка. Ученици од петог до осмог разреда учествују у секцијама које воде наставници физичког васпитања у међусмени према утврђеном распореду. Ученици се на тај начин усавршавају у тим дисциплинама и припремају за такмичења. Ове дисциплине се примењују и у Недељи школског спорта.
ШКОЛА „БРАНИСЛАВ НУШИЋ“ ПРИЈАТНА СРЕДИНА ЗА ЗДРАВО ОДРАСТАЊЕ	Веома разноврсна понуда ваннаставних активности пружа ученицима Школе „Бранислав Нушић“ могућности да одаберу и укључе се после наставе у активност која им се чини занимљивом. Могу и мењати активности током школске године, Могу одабрати и више од једне активности. У сваком случају имају много понуђених могућности да на креативан, користан и продуктиван начин искористе слободно време, негују сарадничке односе у радној групи, припреме се за такмичења, доживе промоцију личног успеха која је

	најбољи пут до самопоуздања, као важног фактора здравог одрастања и доношења исправних одлука у ситуацијама изазова.
МАРКЕТИНГ ШКОЛЕ КРОЗ ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ	Понуда ваннаставних активности, начин реализације специфичан за Школу „Бранислав Нушић“ треба да буде ВАЖАН сегмент школског екстерног маркетинга. Зато треба да има своје место на интернет страници Школе, плакатима којима се Школа рекламира и ученици позивају на упис у школу, на трибинама за родитеље предшколаца на којима се промовише ШКОЛСКА КУЛТУРА
ПРОМОЦИЈА УСПЕХА	Традиција Школе „Бранислав Нушић“ је да постиже запажење резултате на такмичењима. Управо кроз ангажман ученика, наставника а често и уз помоћ родитеља на активностима после наставе. Посебне резултате и успехе подстичемо: • Јавним похвалама • Наградама • Наградним путовањима за најуспешније ученике и наставнике

ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ

Назив активности	Садржај активности	Време реализације
<u>Школске свечаности</u>	Дан Школе Нушићијада-Нушићев вашар Пријем ђака првка Пријем ђака првака у Дечји савез Прослава Нове године Светосавска свечаност Аудиција за Нушићев вашар Свечаности у поводу краја школске године Учешће на међународној манифестацији: „Нушићу у част“ - активности у оквиру Заједнице школа из окружења које носе име Бранислава Нушића	8. октобар Септембар - октобар 1. септембар Прва недеља октобра Крај децембра 27. јануар Средина маја Јуни Октобар, април

<u>Смотре, изложбе, конкурси</u>	• Литерарно-ликовни конкурс поводом Дана школе и изложба одабраних радова • Литерерно- ликовни конкурс“Недовршена прича • ДЕМУС • „Најраспеваније одељење“ • Такмичење рецитатора „Песниче народа мог“ • Општинско такмичење „Златна сирена“ • Школски светосавски литерарно – ликовни конкурс и изложба одабраних радова • Смотра драмског стваралаштва – дечје драмске групе • Ђачка песничка сусретања • Ускришњи конкурс- осликавање јаја и ликовни радови • Мислиша – мали математичари • Читалачка значка	Прва недеља октобра Октобар Октобар Новембар Новембар Новембар Децембар Јануар Март Март Април 7.април Март
<u>Посете културним манифестацијама у Граду у организацији Школе</u> <u>Културно забавне манифестације и пројекти културе у оквиру Школе</u>	• Упознавање знаменитости Београда(полудневни излети са обиласком културних знаменитости) • Посете позориштима(најмање две током полугодишта) • Спортски дан на излетишту у околини града • Организовање прославе Нове године • „Ја имам таленат“-пројектна активност • Матурско вече за ученике осмог разреда • Весели крај школске године (пригодан простор са програмом) • Рад на школском часопису • Уређивање школског сајта • Летопис школских догађања	Током школске године Током школске године Септембар,мај, јуни Децембар О избору пригодног датума одлучује Ђачки парламент Посебно разрађени програми по разредима за јесењи и пролећни период Током школске године

ПРОФЕСИОНАЛНА ОРИЈЕНТАЦИЈА

Програм професионалне оријентације треба да подучи ученике како се доносе професионалне одлуке и праве избори.

У досадашњем раду у овој области, посебност школе „Бранислав Нушић“ видимо у:

- примена оригиналног програма рада у овој области са ученицима у осмом разреду, који је усклађен са савременим схватањем професионалне оријентације
- специфично знање из ове области- лиценца за рад у овој области (психолог)
- јасноћа и реалност наших ученика приликом попуњавања листе жеља и пролазност

Узимајући у обзир тренутно стање на тржишту рада, (незапосленост, неусклађеност националне стратегије запошљавања са образовним системом), у наредном периоду, рад у овој области унапредићемо у оним сегментима где реално можемо помоћи ученицима у професионалној оријентацији, обзиром на њихов узраст и социјалну и образовну структуру породица из којих долазе.

Фокус у раду са ученицима нижих разреда у овој области биће на информисању, а у вишим разредима ће се реализовати и остали сегменти рада .

ПЛАНСКИ ОКВИР ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ У ОШ“ БРАНИСЛАВ НУШИЋ” ЗА УЧЕНИКЕ НИЖИХ РАЗРЕДА

Област рада деловања	Начин реализације	Индикатори - показатељи промена
ПЛАНИРАЊЕ	• наставни садржаји усмеренији на практичну примену знања и повезани су са светом рада	• ученици стичу функционално знање • систематичнији рад и јасно дефинисане стратегије деловања
ИНФОРМИСАЊЕ	• кроз реализацију програма редовне наставе • кроз реализацију ваннаставних активности • сусрети са реалним занимањима- ко све ради у школи и у окружењу школе • радионице са практичним радом • сусрети са родитељима експертима	• ученици јасније увиђају повезаност знања, вештина, способности са занимањима • ученици су заинтересованији да се сами истражују у овој области • укљученост родитеља као партнера • искуства тимског рада и међуодељењска сарадња

	• међуодељењским такмичењима у овим	
--	---	--

ПЛАНСКИ ОКВИР РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ У ОШ „БРАНИСЛАВ НУШИЋ“ ВИШИ РАЗРЕДИ

Области деловања	Начин реализације	Индикатори показатељи промена
ПЕТИ РАЗРЕД информисање освешћивање	• кроз наставне активности акцентоване на област рада • часове одељењске заједнице - како ме други виде • подршка ученицима код којих су примећене склоности од стране предметних наставника	• ученици увиђају смисао појма рада у људском животу • позитивна одељењска атмосфера где сваки ученик има могућности да се развија према својим посебностима
ШЕСТИ РАЗРЕД информисање самопроцењивање	• примена приручника „Водич кроз занимања“ у издању Националне службе за запошљавање на часовима одељењске заједнице и информатике	• ученици су упознати са основним корацима у процесу доношења професионалних одлука • како да on line сами направе лични каријерни портфолио
СЕДМИ РАЗРЕД Примена петофазног модела у процесу доношења професионалних одлука	• Пројекат „Професионална оријентација на преласку у средњу школу“, по моделу рада целог одељења, на часовима одељењске заједнице, грађанског васпитања, информатике и радионице психолога	• ученици су заинтересованији и одговорнији у процесу наставе • лични увид, подршка од стране вршњачке групе и наставника чини да ученик освести своје професионалне карактеристике
ОСМИ РАЗРЕД каријерно вођење професионално одлучивање	• систематизација дотадашњег сазнања о себи и свету рада у форми писања CV-ја • тестирање способности	• самосвестан ученик • информисан ученик • сигуран у свој професионални избор

	• трибина за родитеље на тему уписа	
--	---	--

ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

Тема/Садржај	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	Подручја интердисциплинарности
Изграђивање самопоштовања	Дискусије и игровне активности са фокусом на: Сазнању о себи Правилном вредновању властитог понашања Препознавању властитих осећања	Грађанско васпитање Веронаука Часови одељењске заједнице
Здрава храна	У оквиру предмета организовање дебата, паноа, презентација на теме: Разноврсна исхрана Препознавање различитих физичких способности у вези са исхраном Правилан ритам исхране Формирање навика у вези са правилном исхраном	Свет око нас Физичко васпитање Природа и друштво Домаћинство Биологија Чувари природе
Брига о телу	У сарадњи са партнерским институцијама реализација едукативних трибина и презентација на теме Стицање основних хигијенских навика Хигијена тела и уста Хигијена одевања Хигијена становања Промене телесне шеме у пубертету	Физичко васпитање Свет око нас Природа и друштво Часови одељењске заједнице
Физичка активност и здравље	Физичка активност = задовољство+ здравље Упознавање правилног ритма обавеза, рекреације и одмора	Физичко васпитање Програми школског спорта
Безбедно понашање	У сарадњи са партнерским институцијама, родитељима, на часовима редовне наставе и специјално организованим едукативним трибинама и радионицама обрадити: Упознати основна правила безбедног понашања ➤ У кући ➤ У школи	Свет око нас, Природа и друштво Часови одељењске заједнице Волонтерски ангажман родитеља стручњака

	➤ У окружењу Безбедно кретање у саобраћају	
Односи са другима	Кроз радионице, пројектну наставу и форум театар: Савладати широк дијапазон интеракција са људима различитих узраста, култура и традиције Конструктивно решавање конфликта и фрустрације Неговање односа сарадње у породици и школи	Грађанско васпитање Веронаука Српски језик Свет око нас Природа и друштво Историја Ђачки парламент
Правилно коришћење здравствених служби	Сарадња са Домом здравља Вождовац и родитељима ученика. Индивидуални разговори са ученицима и родитељима, едукативна предавања на теме: Формирање навика у вези са одласком код лекара и зубара Превентивно саветодавни рад у здравственим уставовама	Свет око нас, Природа и друштво, Часови одељењске заједнице, Разговори са родитељима, Родитељски састанци
Еколошки садржаји	Кроз часове редовне наставе и истраживачке задатке: Упознавање основних еколошких постулата Развијање одговорног односа према животној стедини	Свет око нас Природа и друштво Биологија Чувари природе

ПРОГРАМ РАДА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Програм социјалне заштите је осмишљен као посебан вид подршке и помоћи ученицима којима је то потребно.

Раду у овој области у школи „Бранислав Нушић” специфичан је:

- незанемарљив број ученика наше школе потиче из економски најугроженијих структура
- ученици наше школе у складу са својим могућностима већ традиционално се укључују у хуманитарне акције како на нивоу школе, тако и интерно
- подршка школе у остваривању социјалних права породицама којима је то потребно

У наредном периоду ову област рада планирамо да развијамо у правцу систематичнијег прикупљања и евидентирања ученика којима је помоћ потребна.

ПЛАНСКИ ОКВИР РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ У ОШ “БРАНИСЛАВ НУШИЋ”

Области деловања	Начини реализације	Индикатори-показатељи
------------------	--------------------	-----------------------

		промена
АНАЛИЗА	• на нивоу одељења анкетирање родитеља о социјалном статусу	• прецизнији и систематичнији увид у социјални статус ученика
ПОДРШКА РОДИТЕЉИМА	• у прикупљање документације потребне за остваривање социјалне заштите • сарадња са надлежним институцијама : ЦСР, општином, интерресорном комисијом, ДЗ Вождовац • у усвајање родитељске улоге	• Већи број породица који је успео да оствари своја социјална права и побољша свој стандард
ПОДРШКА УЧЕНИЦИМА У ОБЛАСТИ УЧЕЊА И АДАПТАЦИЈЕ	• Кроз разне видове вршњачке медијације предметни наставници и одељењске старешине усмеравају ученике да препознају и помогну својим друговима у савладавању градива	• Атмосфера хуманости и емпатичности међу ученицима
МАТЕРИЈАЛНА ПОДРШКА УЧЕНИЦИМА	• У организацији одељењских заједница, ученичког парламента, управе школе, акције прикупљања помоћи за ученике којима је то потребно	• Побољшан статус ученика којима је то потребно

ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ

С циљем задовољења потреба ученика у реализацији планираних садржаја рада, Школа ће, сарађивати са следећим институцијама:

АКТИВНОСТИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ АКТИВНОСТИ
Свечани пријем првака	-договор на седницама одељенских већа -припрема програма -извођење приредбе
Пријем предшколских група (пројекат у прилогу)	-сарадња/договор са предшколским установама

	-осмишљавање пријема група и презентације школе
Обележавање Дечје недеље	-афирмација школе кроз рад Дечјег савеза, обележавање Дечје недеље -осмишљавање активности „ Велики час цртања“
Организовање свечаности поводом Дана школе (пројекат у прилогу)	-договор на стручним, Одељењским и Наставничком већу о припреми програма -осмишљавање реализације и представљање програма
Организовање школске славе Свети Сава	-договор на стручним, Одељењским и Наставничком већу о припреми програма -реализација приредбе пред публиком-ученицима, родитељима, пријатељима школе и локалном заједницом -учешће на ликовно-литерарном конкурс и додела награда
Подмладак Црвеног крста	-организовање хуманитарних акција, предавања, радионица („Један пакетић-много љубави“, „Крв живот значи“) са циљем промоције здравих стилова живота и развијања свести и културе добровољног давалаштва међу младима
Зидне новине, плакати, изложбе	-постављање различитих паноа на задате теме
Интернет презентација школе	-редовно ажурирање сајта -сарадња са одељењским старешинама и руководиоцима секција -промовисање савремене, ефикасне и квалитетне наставе, као и ваннаставне активности -презентовање јавности резултата примене нових метода
Општинска, окружна и републичка такмичења	-афирмација ученика и школе на основу постигнутих резултата
Учешће на спортским такмичењима	-афирмација ученика и школе на основу

	постигнутих резултата
Учешће на кросу у организацији РТС	-избор ученика -припрема за крос
Израда флајера, постера, памфлета	-израда поводом одређених активности на нивоу школе
Сарадња са медијским кућама	-афирмисање школе кроз сарадњу са локалним медијским кућама -промовисање стваралаштва ученика -промовисање успеха и рада ученика
Сарадња са локалном заједницом	-афирмисање школе кроз сарадњу са представницима и институцијама у локалној заједници -осмишљавање активности Тима за сарадњу са друштвеном средином
Кроз пројекат „Рециклажа“ (пројекат у прилогу)	-афирмисање школе кроз сарадњу са другим школама које су у истим пројектима „Патика по патика-терен“
Публиковање дечјих радова	-афирмисање школе кроз сарадњу са издавачким кућама, факултетима -промоција стваралаштва ученика
Пројекат „Нушићев вашар“ (пројекат у прилогу)	-сарадња са локалном заједницом -сарадња са родитељима Школе
Међународни пројекат “No border” (пројекат у прилогу)	-сарадња са школама из Румуније и Словачке
Пројекат „И ја имам таленат“	-промоција талената и склоности малих и великих ђака пред публиком – родитељима, пријатељима Школе и локалном заједницом
Пројекат „Hello Њутн“ (пројекат у прилогу)	-промоција ученика у области физике и енглеског језика
Пројекат „ИКТ комуникација“	-промоција „Учење учења“
Електронски школски лист „Нушић навигатор“ (пројекат у прилогу)	-прикупљање материјала и постављање на сајт школе -приказ живота и рада школе

	(активна маркетиншка кампања у циљу промовисања продуката новинарске секције. Примена наученог у другим сферама школског живота)
--	---

ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ

Програм сарадње са родитељима је систематизован и плански осмишљен пут којим школа треба да иде како би родитеље подстакла да увиде значај њихове **реалне** партиципације у рад школе, као партнера и сарадника и тако омогуће најбоље могуће услове за образовање и васпитање своје деце.

Специфичности у раду у овој области за нашу школу су:

- поред стандардних начина, родитељи се о раду школе информишу путем сајта и школских новина
- поред термина за отворена врата сваког наставника, у сваком полугодишту организује се Отворена недеља школе у којој родитељи партиципирају у раду школе у најразноврснијем смислу
- због специфичности окружења, појачан саветодавни рад са родитељима
- заједнички од стране наставника и родитеља организована традиционална манифестација „Нушићев вашар“
- учешће у пројектима школе
- постоји пракса укључивања родитеља као актера у реализовању огледних часова
- трибине за родитеље на теме карактеристичне за одређене узрасте

У наредном периоду планирамо активности у којима би и код наставника и код родитеља радили на развијању К-2 и К-4 компетенције.

ПЛАНСКИ ОКВИР РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА САРАДЊЕ СА РОДИТЕЉИМА У ОШ“БРАНИСЛАВ НУШИЋ”

Области деловања	Начин реализације	Индикатори-показатељи промена
ИНФОРМИСАЊЕ	• о раду школе кроз различите активности, разноврсним средствима оглашавања, • учешће у раду Савета родитеља • о постигнућу свога детета на отвореним вратима и индивидуалним контактима са одељењским старешином • -о могућностима у	• Родитељи су реалнији у процењивању свога детета, • обавештени о раду школе, • заинтересованији да се укључе у рад школе

	укључивања у рад школе од одељењских старшина на родитељским састанцима, Савету родитеља	
ЕДУКАЦИЈА	• укључивање родитеља у реализацију пројеката, • организовање трибина, радионица и предавања	• Родитељи су заинтересованији да од школе сазнају више о родитељству и адекватном начину подршке свом детету и да то примењују • Родитељи су укључени у живот школе
ПАРТИЦИПАЦИЈА У ОДЛУЧИВАЊУ	• испитивање потреба и степена задовољства радом школе кроз анкетирање • родитељи се подстичу да родитељске састанке искористе да заједнички разматрају, предлажу договарају се и доносе заједничке одлуке на нивоу одељења и износе предлоге кроз Савет родитеља	• Савет родитеља врши своју функцију предлагачког тела, а управа школе и на тај начин остварује увид у потребе и сугестије родитеља и поступа у складу са заједничким интересима
ПАРТИЦИПАЦИЈА У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ	• Организовање наставног процеса у коме ће родитељи бити у улогама асистента, волонтера и експерата у раду са децом	• Родитељи стичу целовит увид у рад на часу, појачава се осећај припадности школи своје деце.

ШКОЛСКА БИБЛИОТЕКА - ИСТРАЖИВАЧКА СТАНИЦА

У циљу подизања квалитета процеса учења ученика кроз примену активних метода, улога и значај школске библиотеке су веома важни. Она не треба да служи ученицима само за позајмљивање књига из обавезне лектире или за друге литерарне и културне активности, него да постане права мала истраживачка станица, односно место где ће се ученици оспособити за самостално коришћење различитих извора информација у процесу учења.

Одабрана наставна област у оквиру развојног планирања је природа и друштво у четвртм разреду.

Библиотечка грађа може да буде драгоцен извор сазнања наставницима и ученицима у васпитно-образовном процесу; у непосредном припремању наставника и у процесу активног учења ученика у циљу продубљивања и проширивања информација и знања стеченог на часу.

ПРОГРАМ АКТИВНОСТИ ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ

Тема/Садржај	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
Упознавање ученика са различитим изворима информација	Библиотекар представља ученицима методологију коришћења енциклопедија, монографија, библиографија и стручне литературе из појединих области у циљу израде пројеката, проблемских задатака или истраживања.
Савладавање технике тражења информација у енциклопедијама, лексиконима и речницима	Презентација регистра појмова, личности, догађаја
Упутства за бележење важних података	Савладавање технике учења: раздвајање битног од небитног
Оспособљавање ученика да направе малу библиографију за своје истраживачке радове или пројекте	Презентација већ урађених библиографских података Увежбавање са ученицима на конкретним задацима

ПЛАН И ПРОГРАМ ЕКСКУРЗИЈА И НАСТАВЕ У ПРИРОДИ ЗА ПЕРИОД ОД 2018/19 – 2021/22. ГОДИНЕ

Излети за ученике значајан су део наставних и ваннаставних активности, а у функцији су остваривања предвиђеног плана и програма рада. План извођења екскурзија и наставе у природи предложила су одељењска већа, а Савет родитеља донео одлуку о реализацији предложених планова на својој седници од 17.03.2018. године

Циљ екскурзије:

- ✓ Остваривање сврхе, циљева и задатака образовања, као и циљева и задатака наставних предмета;
- ✓ да ученици напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа;
- ✓ да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама;
- ✓ да развију мотивисаност за учење и заинтересованост за наставне садржаје,
- ✓ непосредно упознавање с појавама и односима у природној и друштвеној средини, упознавање с културним, историјским и духовним наслеђем и привредним достигнућима.

Задаци:

- ✓ Развијање љубави према отаџбини, њеној историји и природним лепотама
- ✓ неговање позитивног односа према националним и културним етичким и естетским вредностима, спортским потребама и навикама
- ✓ развијање интересовања за природу и изграђивање еколошких навика;
- ✓ упознавање начина живота и рада људи појединих крајева;
- ✓ развијање позитивног односа према националним, културним и естетским вредностима;
- ✓ продубљивање, проширивање и обогаћивање знања и искустава ученика;
- ✓ оспособљавање за решавање проблема, повезивање и примењивање знања и умења;
- ✓ неговање солидарности хуманизма, другарства и осећаја заједништва;
- ✓ успостављање непосреднијих односа између наставника и ученика и ученика међусобно;
- ✓ развијање свести о значају одрживог развоја и изграђивање еколошких навика и навика заштите животиња;
- ✓ уочавање и именовање биљака и животиња различитих станишта
- ✓ подстицање самосталности ученика и одговорности за сопствено понашање;
- ✓ проучавање објеката и феномена у природи;
- ✓ уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима;
- ✓ развијање способности оријентације у простору;
- ✓ задовољење спортских потреба и стварање спортских навика;
- ✓ развијање позитивних социјалних односа;
- ✓ разумевање значаја здравља и здравог начина живота;

Програм екскурзије ученика 5. Разреда

Једнодневни програм

Дестинација: *КОВАЧИЦА, ИДВОР, ДУЊЕРСКИ*

Полазак из Београда

Путовање до Ковачице

Посета Удружењу жена из Ковачице (где добродошлицу уз колаче пожеле представнице удружења и презентују своје рукотворине)

Посета уметничкој радионици за израду виолина

Посета Галерији наивне уметности и Музеју Мартина Јонаша, једног од најзначајнијих аутора у свету наивног сликарства

Полазак ка Идвору

Посета музеју Михајла Пупина и његовој родној кући

Дворац Дунђерски

Повратак за Београд

Програм екскурзије ученика 6. Разреда

Једнодневни програм

Дестинација: БЕОГРАД – ТЕКЕРИШ – ТРШИЋ – БАЊА КОВИЉАЧА

Полазак из Београда

Путовање преко Руме и Шапца до Текериша.

Текериш – обилазак спомен комплекса српским јунацима из Церске битке.

Обилазак манастира Троноша.

Тршић – родно место Вука Караџића.

Бања Ковиљача – обилазак етно села "Сунчана река".

Повратак за Београд

Програм екскурзије ученика 7. Разреда

Дводневна екскурзија (Према одлуци Савета родитеља)

Дестинација: ЗАЈЕЧАР, ФЕЛИКС РОМУЛИЈАНА, НЕГОТИН, МАЈДАНПЕК

1 дан :

Зајечар, Феликс ромулијана

Долазак у Неготин, разгледање Неготина (Мокрањчева кућа, Музеј Хајдук- Вељка, стара црква, нова црква...), Кисјак

Мајданпек

2 дан :

Мајданпек

Обилазак града

Обилазак Рајкове пећине и околине (понор и извор Рајкове реке, место где настаје река Пек...)

Наставак пута за Београд

Програм екскурзије ученика 8. Разреда

Тродневна екскурзија (Према одлуци савета родитеља од

Дестинација: ПОЖАРЕВАЦ, ЋАВОЉА ВАРОШ, НИШ, НИШКА БАЊА, РАВАНИЦА, ЋУПРИЈА

1 дан :

Пожаревац – музеј кућа Милене Павловић Барили.

Ћавоља Варош.

Долазак у Ниш

Смештај. ноћење.

2 дан :

Медијана – римско утврђење.

Школски програм ОШ "Бранислав Нушић" од 2018/19. до 2021/22.

Ђеле кула.

Нишка тврђава.

Слободно време, ноћење.

3 дан :

Чегар.

Нишка бања.

Раваница, Ђуприја.

Повратак за Београд.

Програм зимовања, летовања и кампа

Задаци: развијање интересовања за природу и изграђивање еколошких навика; упознавање начина живота и рада људи појединих крајева; развијање позитивног односа према: националним, културним и естетским вредностима, спортским потребама и навикама, позитивним социјалним односима, као и схватање значаја здравља и здравих стилова живота; подстицање испољавања позитивних емоционалних доживљаја.

Дестинација:

- Дивчибаре
- Тара
- Лепенски вир
- Златибор

ПЛАН И ПРОГРАМ ЕКСКУРЗИЈА И НАСТАВЕ У ПРИРОДИ

Излетизаученикемлађихразредазначајансудеоунаставних и ваннаставнихактивности, а у функцијисуостваривањепредвиђеногплана и програмарада.План извођења екскурзија и наставе у природи предложила су одељењска већа.

Циљекскурзије:

- ✓ Остваривањесврхе, циљева и задатакаобразовања, као и циљева и задатаканаставнихпредмета;
- ✓ ДаученицинапредујукореализацијидговарајућихСтандардаобразовнихпостигнућа;
- ✓ Дасеоспособедарешавајупроблеме и задатке у новим и непознатимситуацијама;
- ✓ Даразвијумотивисаностзаучење и заинтересованостзанаставнесадржаје,
- ✓ Непосредноупознавање с појавама и односима у природној и друштвенојсредини, упознавање с културним, историјским и духовнимнаслеђем и привреднимдостигнућима.

Задаци:

Школски програм ОШ “Бранислав Нушић” од 2018/19. до 2021/22.

- ✓ Развијање љубави према отаџбини, њеној историји и природним лепотама
- ✓ Неговање позитивног односа према националним и културним етичким и естетским вредностима, спортским потребама и навикама
- ✓ Развијање интересовања за природу и изграђивање еколошких навика;
- ✓ Упознавање начина живота и рада људи појединих крајева;
- ✓ Развијање позитивног односа према националним, културним и естетским вредностима;
- ✓ продубљивање, проширивање и обогаћивање знања и искустава ученика;
- ✓ оспособљавање за решавање проблема, повезивање и примењивање знања и умења;
- ✓ неговање солидарности хуманизма, другарства и осећаја заједништва;
- ✓ успостављање непосредних односа између наставника и ученика и ученика међусобно;
- ✓ развијање свести о значају одрживог развоја и изграђивање еколошких навика и навика заштите животиња;
- ✓ уочавање и именовање биљака и животиња различитих станишта
- ✓ подстицање самосталности ученика и одговорности за сопствено понашање;
- ✓ проучавање објеката и феномена у природи;
- ✓ уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима;
- ✓ развијање способности оријентације у простору;
- ✓ задовољење спортских потреба и стварање спортских навика;
- ✓ развијање позитивних социјалних односа;
- ✓ разумевање значаја здравља и здравог начина живота;

Програма екскурзије ученика 1. разреда

Дестинација: Београд – Музеј – Стари Аранђеловац у новом времену – Рисовачка пећина – Аранђеловац – Буковичка бања – Београд

Садржаји:

- ✓ посета значајним објектима који су прилагођени потребама едукације деце;
- ✓ обилазак и разгледање Музеја у Аранђеловцу;
- ✓ проширивање и обогаћивање знања и искустава ученика, повезивање и примењивање знања и умења;
- ✓ обилазак Рисовачке пећине, разгледање унутрашњости пећине;
- ✓ ручак и слободне активности у Аранђеловачком парку, дружење и спортске активности;
- ✓ повратак за Београд.

Програма екскурзије ученика 2. разреда

Дестинација: Београд – Пећинци – „Музеј хлеба” – Засавица – Београд

Садржаји:

- ✓ посета значајним објектима који су прилагођени потребама едукације деце;

Школски програм ОШ“Бранислав Нушић“ од 2018/19. до 2021/22.

- ✓ обилазак и разгледање Музеја хлеба;
- ✓ проширивање и обогаћивање знања и искустава ученика, повезивање и примењивање знања и умења;
- ✓ упознавање с начином живота и рада људи појединих крајева у прошлости;
- ✓ упознавање са резерватом Засавица и њеним ретким биљним и животињским врстама;
- ✓ ручак, дружење и спортске активности у Засавици;
- ✓ повратак за Београд.

Програма екскурзије ученика 3. разреда

Дестинација: Београд – Кикинда – Београд

Садржаји:

- ✓ Пауза у Стајићеву код Ресторана „Трофеј“
- ✓ Посета Музеја у Кикинди где би ученици видели скелет мамута и одгледали анимирани филм са ЗДЕ наочарима;
- ✓ Посета Етнокући „Суваца“ (сувимлин)
- ✓ упознавање с начином живота и рада људи појединих крајева у прошлости;
- ✓ проширивање и обогаћивање знања и искустава ученика, повезивање и примењивање знања и умења;
- ✓ ручак у Ресторану „Ловац“ или „Белавила“
- ✓ слободно време у игри на комплексу Старог језера
- ✓ шетња до градског трга где се налази највеће зимовалиште на свету сова утина – ушара
- ✓ повратак у Београд у вечерњим сатима.

Програма екскурзије ученика 4. разреда

Дестинација: Београд – Топола – Опленец – Орашац – Крагујевац – Београд

Садржаји:

- ✓ пауза код мотела „Старихраст“
- ✓ обилазак Карађорђевог конака и црквена Опленцу;
- ✓ обилазак Музеја краља Петра у Тополи;
- ✓ Ручак, дружење и спортске активности;
- ✓ У повратку обићи Музеј посвећен Првом српском устанку у Орашцу и Марићеву јаругу у којој је споменик посвећен Првом српском устанку;
- ✓ обилазак Музеја „21. октобар“ и Спомен парк „Крагујевачки октобар“ у Шумарицама;
- ✓ проширивање и обогаћивање знања и искустава ученика, повезивање и примењивање знања и умења;

НАСТАВА У ПРИРОДИ

Програмна настава у природи

Дестинације:

Прва година: Бања Врујци – октобар

Друга година: Сирогојно

Трећа година: Врњачка Бања

Четврта година: Копаоник

Циљеви

- ✓ очување, подстицање и унапређивање укупног здравственог стања ученика, њиховог правилног психофизичког и социјалног развоја ;
- ✓ стварање основа за усавајање активног, здравог и креативног начина живота и организовања слободног времена;
- ✓ проширивање постојећих и стицање нових знања и искустава о непосредном природном окружењу ;
- ✓ развијање еколошке свести и подстицање ученика на ангажман у заштити природе;
- ✓ социјализација ученика, уз развијање толеранције и одговорног односа према себи, другима и окружењу;
- ✓ развијање позитивних односа према националним, културним и естетским вредностима .

Задаци и садржаји

- ✓ побољшање здравља и развијање физичких и моторичких способности ученика ;
- ✓ задовољавање основних дечијих потреба за кретањем и игром;
- ✓ очување природне дечије радозналости за појаве у природи и њихово упознавање кроз одговарајуће активности;
- ✓ развијање способности запажања појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности у конкретним природним и друштвеним условима;
- ✓ подстицање самосталности кроз непосредне истраживачке задатке;
- ✓ развијање свести о потреби заштите животне средине и изграђивање еколошких навика;
- ✓ упознавање природно-географских, културно-историјских знаменитости и лепоте места и околине;
- ✓ упознавање са начином живота и рада људи појединих крајева;
- ✓ упознавање разноврсности биљног и животињског света и уочавање њихове повезаности;
- ✓ упознавање са карактеристикама годишњих доба у природи и смењивање временских прилика;
- ✓ развијање способности налажења у простору и времену;
- ✓ развијање правилних хигијенско-здравствених навика и подстицање самосталности у обављању личне хигијене и бриге о себи;
- ✓ стварање навике занегања редовне физичке активности и зашто чешће боравак у природи;
- ✓ формирање навика редовне и правилне исхране;

Школски програм ОШ“Бранислав Нушић“ од 2018/19. до 2021/22.

- ✓ разумевање и уважавање различитости међу ученицима;
- ✓ подстицање групног рада, договарања и сарадње савршњацима кроз одговарајуће активности.